

Nyirádi Szociális Segítő Központ
8454 Nyirád Park u. 1/A.

A Nyirádi Szociális Segítő Központ

BÖLCSŐDE

8454 Nyirád, Széchenyi u.36.

Bölcsődei szakmai program

2019.

Tartalom

1. Bevezető	5
2. A szolgáltató intézmény neve, székhelye, telephelye, fenntartó neve, a bölcsőde ellátási területe, férőhelyszám, nyitvatartási idő, elérhetőségek (telefon, e-mail, honlap).....	6
Intézményi adatok.....	6
3. Ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői	7
3.1. Település és az ellátási terület földrajzi, gazdasági jellemzőinek bemutatása	7
3.2. Az ellátandó célcsoportoz tartozó családok jellemző körülményei, életmódja, szemlélete (például hátrányos helyzetű családok, sajátos nevelési igényű gyermeket nevelő családok, stb.) ..	8
3.3. A bölcsődei ellátást igénybevevők elvárásainak, szükségleteinek megjelenítése	8
3.4. Bölcsődénk jövőképe	9
4. A szolgáltatás, ellátás célja, feladatai, alapelvei.....	10
4.1. Bölcsődei ellátásunk célja	10
4.2. Bölcsődei ellátásunk feladatai	10
4.3. Bölcsődei ellátásunk alapelvei.....	11
4.4. Bölcsődei nevelésünk alapelvei.....	12
5. A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása	14
5.1. A szakmai elvekre és követelményrendszerre épülő célok, feladatok bemutatása	14
5.2. Programunk évszakokra/ hónapokra lebontott eseményterve.....	16
5.3. Egészséges életmódra nevelés	18
5.4. Lelki egészségvédelem	19
5.5. Mozgásfejlődés segítése	19
5.6. Érzelmi nevelés.....	20
5.7. A szocializálódást segítő nevelés	20
6. Tevékenységszervezés	21
6.1. Anyanyelvi nevelés	21
6.2. Környezeti nevelés szerepe	21
7. A kisgyermek fejlődésének nyomon követése, dokumentációja	22
7.1. Egyéni dokumentáció	22
7.2. Csoportos dokumentáció	23
8. A bölcsődei ellátást nyújtó szakmai egységünk kapcsolatrendszere az óvodával	23
9. Személyi feltételek (munkakör, létszám, szakemberek szakképzettsége, közösség szakmai és emberi motivációja).....	24
9.1. A helyettesítés gyakorlata Bölcsődénkben	25
10. Tárgyi feltételek (épület elhelyezkedése, megközelíthetősége, helyiségek kapcsolódása, felszereltsége, berendezése, rendelkezésre álló eszközök, játszóudvar jellemzői, felszereltsége) ...	25

11. Külső kapcsolataink: más intézményekkel történő együttműködés módja	27
11.1. A szolgáltatáson belüli együttműködés a kooperáció és a szakmai információáramlás kifejtése.....	27
11.2. A szülőkkel való együttműködés, a velük való kapcsolattartás formáinak bemutatása.....	27
12. A szolgáltatáson kívül más intézménnyel, szakértőkkel, gyermekjóléti szolgáltatókkal, védőnővel, pedagógiai szakszolgálattal, óvodával, szakhatóságokkal való kooperáció jellemzői. .	33
13. A feladatellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége, a gondozási, nevelési, fejlesztési feladatok	34
13.1. Az Alapprogramban foglaltak helyi viszonyokra adaptált gyakorlatának bemutatása.....	34
13.2. A kiemelt szakmai célok és azok megvalósításához rendelt módszerek, eszközök	36
13.2.1. A tehetséges kisgyerekek korai jellemzői.....	36
13.2.2. A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése	37
13.3. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása.....	38
13.4. Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése	41
13.5. Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése.....	42
13.6. A megismerési folyamatok fejlődésének segítése	43
14. Bölcsődei nevelésünk főbb helyzetei	44
14.1. Gondozás	44
14.2. Játék.....	45
14.3. Mondóka, ének	46
14.4. Vers, mese	46
14.5. Alkotó tevékenységek	47
14.6. Egyéb tevékenységek	47
14.7. Mozgás	47
14.8. Tanulás.....	48
14.9. A fejlődés várható jellemzői bölcsődéskor végére.....	48
15. A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei.....	49
15.1. Saját kisgyermeknevelő rendszer.....	49
15.2. Gyermekcsoportok szervezése.....	49
15.3. Napirend.....	50
16. Sajátos nevelési igényű gyermekek gondozása.....	51
17. Az alapellátáson túli családtámogató szolgáltatások bemutatása	51
18. A szülők tájékoztatásának formái	51
19. Felvétel rendje	52
20. A szolgáltatásáról szóló tájékoztatás	54

Házirend tartalma és szerepe. Tájékoztatás módjai. Az ellátás alatti tájékoztatás módjai (programról, étrendről, a gyermek fejlődéséről, stb.)	54
21. Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok	56
21.1. A gyermeki jogok.....	56
21.2. A szülőknek joga van:	57
21.3. A dolgozók jogai.....	57
22. Érdekképviseleti Fórum működése.....	58
23. A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültsége biztosítása	59

„ A gyermek olyan, mint egy pillangó a szélben. Néhány magasabbra tud repülni, mint mások, de mindegyik a legjobb tudása szerint repül. Miért is hasonlítanád össze őket? Mindegyik más. Mindegyik különleges. Mindegyik gyönyörű.”

/ismeretlen szerző/

1. Bevezető

A felgyorsult társadalmi változások és az új törvényi előírások hatására a szolgáltatást nyújtó intézmények típusai, formái, a szolgáltatást igénybe vevők köre folyamatosan bővül. Ezen változások magukban hordozzák, az új célok, kihívások megfogalmazását. Nyirád Község Önkormányzata új célként egy bölcsőde létesítését tűzte ki községünkben. Így valósult meg a Nyirádi Szociális Segítő Központ szervezeti egységeként Bölcsődénk.

Szakmai programunk kidolgozása során arra törekedtünk, hogy középpontjában a bölcsődénkbe járó kisgyermek harmonikus testi, lelki, szociális fejlődése, személyiségfejlődésének elősegítése, kibontakoztatása álljon — a kisgyermek szüleinek szoros együttműködésével, a családok bevonásával. A szakmai munkát programunk szerint bölcsődénk szakmai egység vezetője koordinálja.

2. A szolgáltató intézmény neve, székhelye, telephelye, fenntartó neve, a bölcsőde ellátási területe, férőhelyszám, nyitvatartási idő, elérhetőségek (telefon, e-mail, honlap).

Intézményi adatok

Fenntartó neve	Nyirád Község Önkormányzata
Képviselője	Nagy Gábor polgármester
Email	hivatal@nyirad.hu
Telefonszám	06/88/235-001
Honlap címe	https://nyirad.hu/
Az intézmény neve	Nyirádi Szociális Segítő Központ
Intézmény székhelye	8454 Nyirád, Park u. 1/A.
Intézményvezető	Molnárné Farkas Rita
Önálló szakmai szervezeti egység: Bölcsőde telephelye	8454 Nyirád, Széchenyi u.36.
Bölcsődei szakmai egység vezető	Lakatosné Szőke <u>Anita</u> Aranka
Telefonszám	+36/20/452-8542
Email címe	nyiradbolcsi@gmail.com
Bölcsőde ellátási területe	Nyirád Község Önkormányzatának közigazgatási területe
Nyitva tartás	hétfőtől–péntekig, 6.30 – 16.30
Férőhelyszám	12 fő
Ellátandó célcsoport	20 hetestől - 36 hónapos korú, családban nevelkedő gyermekek
Jogszabályokban meghatározott közfeladata	Gyermekjóléti alapellátás, szociális és gyermekvédelmi feladatok a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény szerint
Szakágazat	889101 Bölcsődei ellátás
Kormányzati funkció	104031 Gyermekek bölcsődei ellátása 104035 Gyermekekéktetés bölcsődében, fogyatékosok nappali intézményében

	104036 Munkahelyi étkeztetés gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézményben
Szakmai program készítőinek neve	Lakatosné Szőke <u>Anita</u> Aranka szakmai egység vezető, kisgyermekgondozó-nevelő Bódisné Szencz Anikó Nyirádi Nyitnikék Óvoda intézményvezetője
Szakmai program érvényességi ideje	A fenntartó jóváhagyásával lép hatályba, határozatlan időre szól.
Felülvizsgálata	Jogszabályváltozásnak megfelelően
Szakmai program készítésének dátuma	2019. 01.25.

3. Ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői

3.1. Település és az ellátási terület földrajzi, gazdasági jellemzőinek bemutatása

Nyirád a Dunántúl középső részén, a Bakony hegység délnyugati lábánál elhelyezkedő közel 2000 lélekszámú település. Természeti adottságai bőségesek: a Kis-Bakony és az Agár-tető alatt simuló lankás területen fekszik községünk, melynek határában patak és horgásztó is található. A természet rengeteg kirándulási lehetőséget nyújt az itt élő családok számára, amit az is bizonyít, hogy községünk határában védett természetvédelmi terület is található. A település külterületén kialakított ipari terület számos munkahelyet kínál az itt élők számára.

Nyirád középpontjában helyezkedik el Bölcsődénk. Könnyen megközelíthető gyalogosan, személyautóval egyaránt. Községünkben közösségi hely ez a terület, hisz piactér, iskola, élelmiszerbolt, zöld övezet: park veszi körül Bölcsődénket.

A demográfiai mutatók alapján községünkben a gyermeklétszám emelkedő tendenciát mutat. Néhány éve több új utcával, lakóházzal bővült településünk, aminek hatására a kisgyermekes családok száma megnőtt. Ez nagymértékben befolyásolta az intézmények gyereklétszámát. Emellett a környező városok lakói számára a használtlakás-vásárlás piaca is lett községünk, ami szintén gyarapította, gyarapítja a kisgyermekes családok számát.

3.2. Az ellátandó célcsoportokhoz tartozó családok jellemző körülményei, életmódja, szemlélete (például hátrányos helyzetű családok, sajátos nevelési igényű gyermeket nevelő családok, stb.)

A különböző jövedelmi csoportok jelenléte községünkben is észrevehető: szerényebb anyagi helyzetű családok ugyanúgy találhatók, mint a közép- és felső-középrétegből, illetve felső rétegből származó. A gyermekes családokban a munkanélküliség viszont nem jellemző.

A szűkösebb körülmények közt élő családok szociális és anyagi háttere egyaránt nagy hatással van a gyermekek fejlődésére, amely kihat személyiségük kibontakozására, meghatározza érzelmi-, értelmi-, szociális fejlődésüket. Az intézményes –*bölcsődei*– nevelés, gondozás segíti a hátrányos helyzetű és sérült gyermekeket a társadalomba való jobb beilleszkedésben, a nagyobb esélyegyenlőség elérésében.

3.3. A bölcsődei ellátást igénybevevők elvárásainak, szükségleteinek megjelenítése

A kisgyermeket nevelő szülők, édesanyák gyermekük 2 éves kora után (a GYED- jogosultság végével) munkába szeretnének állni. Az óvodai nevelés viszont csak 2,5 évesen tudja fogadni a gyermekeket. A közelmúltban az óvodai jogviszonyadatok is azt bizonyítják, hogy szükség van községünkben bölcsődei ellátásra.

Az említett állítások realitásán alapszik az a tény, hogy évek óta igény merült fel településünkön a kisgyermek napközbeni ellátására, ami egyre inkább erősödött.

A törvényi előírásoknak megfelelően és a szükségszerűség elvén cselekedett községünk irányító szerve: pályázatot nyújtott be egy új, 12 férőhelyes bölcsődei szakmai egység létesítésére. Nyirád Község Önkormányzata sikeres pályázatának köszönhetően került kivitelezésre a bölcsőde új épülete, amely esztétikus, modern, értéket sugározó az idejáró gyermekek és családjuk számára. Községünkben bölcsődei szolgáltatást a kisgyermekes családok most vesznek először igénybe. Így bölcsődénkkel elsődlegesen segítjük a szülők munkavégzését, a munkaerő- piacon való elhelyezkedését, továbbá támogatjuk azon szülőket, családokat, akik egyéb ok(ok) miatt gyermekük napközbeni ellátásáról nem tudnak gondoskodni. Az új épület kivitelezése után arra törekszünk, hogy Bölcsődénkbe lépve kirajzolódjon arculatunk: érződjön a nyitottsága, családias, gyermekszerető hangulata. A bölcsőde épülete külön bejárattal rendelkezik, de az óvoda épületével egybe van építve. Belső tagolása, felszereltsége, bútorzata megfelelő a bölcsődés korú gyermekek harmonikus, egészséges fejlődéséhez. Udvara árnyas, megfelelő nagyságú. Játszóudvarán sok szép, színes telepített és mobil játékeszköz várja a gyerekeket.

Bölcsődénk küldetése, hogy a település bölcsődei ellátásának kielégítése olyan magas színvonalon működjön, amely a jövőben kiváltja a község kisgyermekes lakosságának, a Bölcsőde fenntartójának és valamennyi partnerének elégedettségét, elismerését.

3.4. Bölcsődénk jövőképe

Bölcsődénk egyéni arculatának kialakításánál fontosnak tartjuk megőrizni és tovább adni mindazon értékeket, melyek változó világunkban egyre veszítenek stabilitásukból. Nevelőmunkánkban olyan pozitív emberi magatartásformák kialakítására törekszünk, mint az udvariasság, empátiás készség, együttműködés, a rend szeretete és megőrzése, a tevékenység örömeinek felfedezése, mások munkájának megbecsülése.

Szeretnénk a hozzánk érkező gyerekeknek és szüleiknek magas színvonalú, gyermekléptékű bölcsődét kínálni ahol:

- szeretetteljes nyugodt körülményeket biztosítunk,
- a bölcsődéseink biztonságban érzik magukat,
- a kora gyermekkori intervenció és prevenció elméletben és gyakorlatban is jelen van,
- a lehetőségek széles tárházát biztosítjuk a képességük kibontakozásához,
- boldogan, egyenlő eséllyel fejlődhetnek mentálisan, testileg, emocionálisan bölcsődéseink,
- a játék az elsődleges és meghatározó a személyiségfejlődés és a szocializáció folyamatában,
- bölcsődei életük önmegvalósító élményt adó tevékenységben teljesedik ki,
- olyan bölcsődét képzelünk el, melyben a tárgyi feltételek minőségének folyamatos fenntartása és munkatársaink szakmai fejlődése biztosított,
- a minőség természetes követelmény,
- a bölcsőde és a család nevelőpartneri kapcsolata erős egységet képvisel,
- a bölcsőde működését a környezet valamennyi szereplője pozitívan értékeli és támogatja,
- a bölcsőde elősegíti a gyermekek óvodai életébe való beilleszkedését,
- az adottságainkat tudatosan kihasználva a felelősséggel átgondolt céljainkat elérjük, jó hírnevünket a kezdetektől megalapozzuk, majd gyarapítjuk.

4. A szolgáltatás célja, feladatai, alapelvei

„ Gyermekeinket nem megvédeni kell az élet nehézségeitől, hanem alkalmassá tenni őket azok leküzdésére.”

/Gieter György/

4.1. Bölcsődei ellátásunk célja

A gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítése; a veszélyeztetettség megelőzése és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzése.

Ellátásunkkal hozzájárulunk a gyermekek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének feltárásához, és a gyermekek szocializációs hátrányának csökkentésével annak leküzdéséhez. Bölcsődei nevelésünk célja, hogy a kisgyermek el sajátítsa azokat a készségeket, képességeket, amelyek segítik őket abban, hogy hatékonyan és kiegyensúlyozottan viselkedjenek saját kulturális környezetükben, és sikeresen alkalmazkodjanak annak változásaihoz. További célunk, hogy a koragyermekkori intervenció szemléletének széles körű értelmezésével összhangban, minden kisgyermekre és családjára kiterjedő prevenciós tevékenységet folytassunk. Ennek értelmében kisgyermeknevelőink kiemelt feladata az esetlegesen felmerülő fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése elsősorban a család és megfelelő szakemberek felé. Bölcsődei nevelésünk mindezt olyan szemlélettel és módszerekkel teszi, amelyek segítik a családi nevelés elsődlegességének tiszteletét.

4.2. Bölcsődei ellátásunk feladatai

„ Még senki nem fedezte fel, hogy milyen mély együttérzés, kedvesség és nagylelkűség rejtőzik egy gyermek lelkében. A helyes nevelés legfőbb feladata, hogy feltárja e kincseket.”

/Emma Goldman/

A gyermekek napközbeni ellátásaként az életkornak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést szervezzük meg azon gyermekek számára, akiknek szülei, törvényes képviselői - *munkavégzésük - ideértve a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás folyósítása melletti munkavégzést is - , munkaerőpiaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási*

intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátásunk keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőségeinkhez mérten a szülők, törvényes képviselők munkarendjéhez igazodik. Bölcsődénk ellátására jogosultak az átmeneti gondozásban és az otthont nyújtó ellátásban részesülő gyermekek is. A bölcsődei ellátás keretében - ha a törvény kivételt nem tesz - a három éven aluli gyermekek napközbeni ellátását biztosítjuk. A bölcsődei gondozási-nevelési év szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-éig tart. Bölcsődei ellátásunk keretében a gyermeket húszhetes korától 3 éves koráig nevelhetjük és gondozhatjuk. Ha a gyermek harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében gondozható, nevelhető a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig (A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény szerint). A bölcsődei gondozás-nevelés során alapvető feladatunk a napközbeni ellátást igénybe vevő egészséges gyermek testi és pszichés szükségleteinek kielégítése valamint a leoptimalisabb fejlődés elősegítése. Meg kell szüntetni annak a gyermeknek a bölcsődei ellátását, aki orvosi szakvélemény alapján egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható, illetőleg magatartászavara miatt veszélyezteti a többi gyermek egészségét. (15/1998. /IV.30./ NM rendelet szerint).

4.3. Bölcsődei ellátásunk alapelvei

Bölcsődénk olyan szolgáltatást nyújt, amely a gyermekek napközbeni ellátása keretében, a *Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja* szerint, a jogszabályban meghatározott szakirányú végzettséggel rendelkező személy által nyújt szakszerű gondozást és nevelést. Bölcsődénk *Szakmai Programjának* tartalma és szemlélete összhangban van az alapprogrammal, Magyarország Alaptörvényével, a 3 év alatti korosztály ellátására és nevelésére-gondozására vonatkozó jogszabályokban foglaltakkal, a bölcsődei ellátás keretében végzett nevelés hagyományaival, felhalmozott értékeivel, a nemzeti sajátosságokkal, a legújabb koragyermekkorai kutatások eredményeivel. Bölcsődei nevelésünk középpontjában a kisgyermek és közvetett módon a kisgyermeket nevelő családok állnak. Szakmai programunk a családra mint komplex rendszerre tekint, aminek értelmében nem csak a kisgyermek nevelését-gondozását, hanem az egész család támogatását célozzuk meg.

4.4. Bölcsődei nevelésünk alapelvei

1. A család rendszerszemléletű megközelítése

A család rendszerszemléletű megközelítése értelmében a bölcsődei nevelésben elsődleges szempontunk a család működésének megismerése, megértése. A rendszerszemlélet lényege olyan komplex látásmód alkalmazása, amely nem csak a kisgyermeket, hanem a családot is kiindulópontnak tekinti. Az interakciós mintákat a kisgyermekek visszatükrözik, ezáltal képet kaphatunk a családok erősségeiről és gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozása által kisgyermeknevelőink hozzájárulhatnak a családok életminőségének javításához.

2. A koragyermekkorai intervenció szemlélet befogadása

A koragyermekkorai intervenció magában foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek sajátos szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja. A bölcsőde–szolgáltató funkcióját tekintve – alkalmas színtér a koragyermekkorai intervenció szemléletének alkalmazására. Ennek értelmében kisgyermeknevelőink feladata az esetlegesen felmerülő fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése.

3. A családi nevelés elsődleges tisztelete

A kisgyermek nevelése a család joga és kötelessége. Bölcsődénk a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében. Mindezek értelmében lehetővé tesszük a szülők számára a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsődeéletébe.

4. A kisgyermeki személyiség tisztelete

A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség. Különleges védelem, bánásmód illeti meg. Bölcsődei nevelésünk a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartásával. Figyelmet fordítunk az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai és mentális képességbeli különbözőségek iránti tolerancia kialakítására.

5. *A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe*

„Az elfogadás olyan, mint a termékeny talaj, ami lehetőséget ad az apró mag számára, hogy azzá a virággá váljon, amivé fejlődni képes.”

/Thomas Gordon/

Bölcsődei nevelésünkben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelők szerepe, akik személyiségükön keresztül hatnak a kisgyermekekre és a családokra. A feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával és identitással, kellő önismerettel, magas szintű társas készségekkel bíró szakember képes. Ebből adódóan kisgyermeknevelőink felelősek szakmai tudásuk szinten tartásáért, gyarapításáért, szakmai kompetenciáik fejlesztéséért.

6. *A biztonság és a stabilitás megteremtése*

A bölcsődei adaptációs időszakban úgy tekintünk a gyermekek személyiségére, egyéni szükségleteire, mintha az elveszett biztonságának újrateremtését irányítanánk. A gyermekek személyi és tárgyi környezetének állandósága („*saját kisgyermeknevelő*”- rendszer, csoport- és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához. A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermekek biztonságérzetét. A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.

7. *Fokozatosság megvalósítása*

A fokozatosságnak bölcsődei nevelésünk minden területét érintő bármely változás esetén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodásukat, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását.

8. *Egyéni bánásmód érvényesítése*

A kisgyermek fejlődéséhez alapvető feltétel kisgyermeknevelőink elfogadó, empátikus, hiteles nevelői magatartása. A bölcsődei nevelésben figyelembe vesszük a kisgyermek

spontán éréseinek, egyéni fejlődésének ütemét, a pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, kompetenciáját, nemzetiségi/etnikai, kulturális, nemi és vallási hovatartozását. A fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva mérjük. Minden új fejlődési állomásnak kiindulópontja maga a gyermek. A bölcsődénkbe járó kisgyermek mindegyike egyéni szükségleteihez igazodó mértékben részesül érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodásban és támogatásban.

9. Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei. A gondozási helyzetek megvalósulása során a nevelés és a gondozás elválaszthatatlan egységet alkot. A gondozás minden helyzetében nevelés folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei nem korlátozódnak a gondozási helyzetekre. A fiziológiás szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit. Szakszerű gondozásunk, hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere.

10. A gyermeki kompetenciaképzés támogatása

A korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésben. Biztosítjuk annak lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömét, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segítjük önálló kezdeményezéseit, megteremtve ez által az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapjait.

5. A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása

5.1. A szakmai elvekre és követelményrendszerre épülő célok, feladatok bemutatása

A bölcsődei nevelésnek - gondozásnak a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok tiszteletben tartására kell irányulnia. Ezért, bölcsődénkben tájékozódunk minden kisgyermek otthoni helyzetéről. Tudatosan szem előtt

tatjuk a *családlátogatást*, a *szülővel történő beszélgetéseket*, a *család- és gyermekjóléti szolgálat*, a *Család- és Gyermekjóléti Központ* szakembereivel fenntartott folyamatos kapcsolatot, hogy biztosítsuk a fenti elvek érvényesülését. Programunk alapja a családi nevelés, kiegészítve a különböző szociokulturális háttérből érkező gyermekek sokoldalú, harmonikus személyiségjegyeinek kibontakoztatása. Fontos, hogy folyamatosan fejlődjön a gyermek testi, lelki, értelmi érettség terén, alkalmassá váljon az óvodai életre. A gyermekek egyéni fejlődésénél a prevenció és felzárkóztatás elvét kiemelten kezeljük.

Bölcsődénk alapkonceptiója a kölcsönös nyitottság, a bizalom, az őszinte érdeklődés a családok és a bölcsőde iránt. Olyan szolgáltató Bölcsőde működtetésére törekszünk, amely az alapellátás keretében, alaptevékenységként napközbeni ellátást nyújt a gyermekek számára. A nevelés, gondozás célja a szeretetteljes biztonságot nyújtó, érzelmekben gazdag bölcsődei élet megszervezése, ahol a szakszerű nevelés-gondozás családias, derült, nyugodt légkörben zajlik, biztosítva a gyermekek fejlődéséhez szükséges változatos feltételeket.

Szakmai Programunk tervezésekor a helyi sajátosságokat és a helyi óvoda pedagógiai programját, hagyományait vesszük elsősorban figyelembe, melyeket az évszakok váltakozásába ágyazunk. Ezzel megalapozzuk az óvodába való könnyebb beilleszkedést, a napi rutint, a folyamatosságon és rendszerességen alapuló biztonságérzet kialakulására bölcsődéből az óvodába távozó gyermekek számára, valamint a két egység közötti kapcsolat ápolását.

Az ünnepek, rendezvények, melyeket hagyományteremtő céllal tervezünk, szervezünk:

- Születésnap köszöntésének, amelyek a kisgyermek számára várva- várt ünnep. A gyermek központba kerül, társai ráfigyelnek, vele törődnek, őt ünneplik, az őt körülvevő, szerető kisgyermekvelők megajándékozzák saját készítésű ajándékkal.
- A gyerekek számára fontos ünnep az édesanyák ünnepnapja. Az anya köszöntésére a gyerekek érzelmekkel teli ünnepvárással készülnek. A kisgyermeknevelő az érzelmi kötődés mélyítését szorgalmazza, az ajándékkészítés szeretetteljes alkotásának örömét adja át a gyerekeknek.

Az ünnepnap akkor teljesebbé válik a gyerek számára, ha bensőséges, az anya ölében ülés, a közös cirógató játék által újraélteti az anyából sugárzó biztonságot.

- A mikulás, a karácsony és a húsvét is jeles napjainkhoz tartozik, amelyekre együtt készülünk és megünnepelünk. Mindhárom ünnepen a bölcsődei csoport közös ajándékot kap, illetve a kisgyermeknevelők személyes ajándékkal is készülnek a gyermekek boldogságának fokozására.

5.2. Programunk évszakokra/ hónapokra lebontott eseményterve

A szakmai egység vezetője által elkészített éves munkaterv koherens a szakmai programmal, melynek az eseményterve a határidőket és a feladatok felelőseinek hozzárendelését is tartalmazza.

A kisgyermeknevelők éves tervezőmunkája is ezekre a tartalmakra épül.

Ősz			
<p>Ismerkedés a természettel, környezettel, az őszi gyümölcsökkel. Játék az őszi „kincseivel”, terméseivel: gesztenye, dió, falevelek, ágak kavicsok. Őszi munkálatok: gereblyézés, avarjáték. Őszi séták, festés, színezgetés az őszi színeivel. Verselés, mese, énekelgetés az évszaknak megfelelő tartalmakkal. Őszi hangulat megjelenítése a bölcsődében, dekoráció készítése; felhasználva a gyerekek alkotásait. Őszi természetsarok a csoportszobában. Töklámpás készítése. Születésnapok megünneplése. Közös őszi zöldség-és gyümölcsnap a csoportban. Üzenő füzetetek vezetése.</p>			
Hónap	Bölcsődei programok, események	Óvodával közös programok, események	Községi programok
Szeptember	Szülői értekezlet Balesetvédelmi oktatás Védőnői, bölcsődeorvosi látogatás	Beköltözés a nevelési év kezdetekor: a bölcsődét megkezdő kisgyermek szüleikkel együtt elfoglalják helyüket a bölcsődében.	Falunap
Október	Őszi munkálatok az udvaron, gereblyézés Bölcsődeorvosi látogatás	Tűzoltók napja Cseperedők klubja Sportnap	Idősek világnapja
November	Madáretetés elkezdése Bölcsődeorvosi látogatás	Márton napi lámpás felvonulás Cseperedők klubja Szorgos kezek délutánja Jótkonysági bál	Községi játszóház

Tél	
<p>Téli, ünnepi dekoráció készítése a gyerekekkel. Az ünnepvárás hangulata a mondókáinkat, verseinket, énekeinket is áthatja. Várjuk a Mikulást. Téli ünnepkörökhöz kötött játékok megjelenítése a szabad játék során. Adventi készülődés a családok bevonásával. Adventi koszorú készítése. Mézeskalácssütés, mézeskalács kiállítás. Játék a téli kertben, ismerkedés a hóval: hóember építése, hólapátolás, hógolyókészítés. Madarak etetése. Közös téli zöldség- és gyümölcsnap a csoportban. Készülődés a farsangra. Séta a téli természetben. Kiszebáb égetése. Születésnapok megünneplése. Üzenő füzetetek vezetése.</p>	

Hónap	Bölcsődei programok, események	Óvodával közös programok, események	Községi programok
Decemb	Adventi koszorú készítése Mikulás ünnepély Karácsony a csoportban Bölcsődeorvosi látogatás	Mézes- mázas karácsony: mézeskalács kiállítás Szorgos kezek Cseperedők klubja	Községi karácsony
Január	Szülői értekezlet- félévzárás Kapcsolatfelvétel a leendő kiscsoportos óvodapedagógusokkal Nyílt napok Bölcsődeorvosi látogatás	Cseperedők klubja	Újévköszöntő ünnepség a Piactéren
Február	Farsang Bölcsődeorvosi látogatás	Kiszebábégetés	Közös program a Szociális Központ idős gondozottjaival

Tavaszi

Séta az ébredő természetben: ismerkedés a tavaszi virágokkal, rügyező fákkal. Tavaszi hangulat megjelenítése bölcsődénkben. Évszaknak megfelelő mondókák, dalok, mesék, versek megismertetése. Húsvéti készülődés. Ünnepvárás - anyák napja: ajándék készítése a gyerekekkel, ünnephez méltó ráhangolódás, megemlékezés.

Közös tavaszi zöldség- és gyümölcsnap a csoportban. Születésnapok megünneplése. Üzenő füzetetek vezetése. Óvodalátogatás, vendégségbe érkeznek hozzánk a leendő óvodapedagógusok.

Hóna	Bölcsődei programok, események	Óvodával közös programok, események	Községi programok
Március	Bölcsődeorvosi látogatás	Március 15. Víz világnapja Cseperedők klubja	Községi ünnepély: március 15.
Április	Húsvét- az ünnepkör népszokásai Bölcsődeorvosi látogatás	Szorgos kezek	Tojásfa díszítése
Május	Anyák napja Óvodalátogatás Bölcsődeorvosi látogatás	Gyereknapi évzáró Cseperedők	Majális a Rókadombi Horgásztón

Nyár			
<p>Nyári hangulat varázsolása bölcsődénkben. Mesék, mondókák, énekek kapcsolódása az évszakhoz. Nyári zöldség és gyümölcsnap a csoportban. Nyári játékok az udvaron. Párakapu beüzemeltetése. Születésnapok megünneplése. Üzenő füzet vezetése.</p>			
Hóna	Bölcsődei programok, események	Óvodával közös programok, események	Közéleti programok
Június, július, augusztus	<p>Óvodalátogatás Nyár adta élmények nevelési-gondozási helyzetének kihasználása, Karbantartási munkálatok, fertőtlenítő nagytakarítás, Bölcsődeorvosi látogatások</p>	<p>Közös találkozások szervezése a leendő kiscsoportos óvodapedagógusokkal bölcsődei és óvodai szinten egyaránt.</p>	<p>Májusfa-kitáncolás</p>

A bölcsődei gondozási- nevelési év során kiemelt figyelmet fordítunk az egészséges életmódra nevelésre, a lelki egészségvédelemre, a megfelelő mozgás-, az értelmi, érzelmi és szociális-fejlődésre, a gyermekek pozitív önértékelésére és az önállóságra való nevelésre.

Szakmai Programunk kiemelt nevelési-gondozási területei:

5.3. Egészséges életmódra nevelés

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel kialakítása során fő célunk a prevenció és a helyes szokások megalapozása. Pl.: egészséges táplálkozás, megfelelő mennyiségű friss zöldség- és gyümölcsfogyasztás. Ennek érdekében minden évszakban szezonális zöldség és gyümölcsnapot szervezünk a szülők bevonásával. A bölcsődei élet során minden lehetőséget kihasználunk a helyes táplálkozás tudatosítására, melyet az élelmiszer-vezető közreműködésével szervezünk meg.

Az egészséges életmód, a testápolás, az egészségmegőrzés szokásainak helyes kialakítására nagy hangsúlyt fektetünk. A kisgyermekekben szokássá rögzítendő higiénés szabályok kialakítása: étkezések előtti kézmosás, szalvéta használata, ebéd utáni szájöblítés, illetve fogmosás, helyes száj és fogápolás szabályai, technikái. Megfelelő papír zsebkendő-használat, WC-használata WC-használat utáni helyes kézmosás, törölköző és fésű használata, helyes orrfújás. A megfelelő technikák, szokások kialakítására, elegendő időt és az önállósodási

törekvések támogatását biztosítjuk. Fontos a felnőtt segítő, önállóságra buzdító jelenléte. Mindezek mellett a kisgyermekgondozók felelőssége a gondozási helyzetekben való higiénés szabályok betartása, betartatása, felügyelése (pelenkázás, biliztetés). A csoportszobák, tisztasága, rendje, a folyamatos szellőztetés, a játékok fertőtlenítése, heti ágyneműcsere illetve ezek szükség szerinti elvégzésének koordinálása is fontos feladat.

5.4. Lelki egészségvédelem

A lelki egészség szempontjából döntő jelentőségűek az első években szerzett benyomások. Az adaptáció és az azt követő időszak érzelmi jelei többnyire láthatóak, de az sem ritka, hogy a gyermek belső feszültségekkel küzd. A kisgyermeket körül vevő bölcsődei szakemberek a gyermek viselkedését folyamatosan figyelemmel kísérik, annak érdekében, hogy felismerjék a lelki problémákat, az esetleges szorongás jeleit és segítik ezek feldolgozását. Mindent megteszünk azért, hogy a gyermek biztonságban érezze magát, és elfogadja az új környezetét. Fontos a kisgyermek – kisgyermeknevelő – bölcsődei dajka közt olyan érzelmi biztonságot sugárzó kapcsolatot teremteni, melyre a nevelő-gondozó munkát alapozni lehet. Figyelünk a mentálhigiénés változásokra, tünetekre és kompetenciahatárainkon belül kezeljük ezeket. A segítő szemléletű, személyközpontú kisgyermeknevelő hozzájárul a gyermekek lelki egészségének megtartásához. Sikerélményekhez juttatjuk a gyermekeket, megerősítjük a helyes viselkedést. Figyelmet fordítunk az agresszió megelőzésére, a játék segítségével oldjuk a feszültségeket. A szeretetteljes légkör, a rendszeresség, a következetesség biztonságérzetet ad. A gyermekek kedvenc játékukat otthonról behozhatják, ami vigaszt, biztonságot nyújt számukra.

5.5. Mozgásfejlődés segítése

A gyermek legtermészetesebb megnyilvánulása a mozgás. A mozgás belső igény, élmény a gyerek számára, amit felszabadultan, jókedvűen, örömmel végez. A gyerek mozgásigénye egyénileg eltérő. A gyerekek állandó felügyelet mellett, szabadon, egyéni fejlettségüknek, állapotuknak, belső aktivitásuknak megfelelően gyakorolhatják a nagymozgásokat, finommozgásokat.

A környezetet balesetmentessé tesszük, a veszélyhelyzeteket igyekszünk kiküszöbölni. Olyan körülményeket teremtünk, amelyek fokozzák a mozgáskedvet, változatos mozgásformákra adnak lehetőséget. A mozgás pozitívan hat az idegrendszerre, a növekedésre, az egészség

fenntartására, a betegségek megelőzésére. Segíti az én-tudat fejlődését és az alkalmazkodást. *Szabad levegőn tartózkodás:* feltételeit a játszóudvaron, a napirendnek, évszaknak, időjárási viszonyoknak és a gyermekek életkorának megfelelően biztosítjuk.

A *pihenés*, az alvás a gyerek egyéni alvásigényének kielégítését, testi fejlődését szolgálja. A nyugodt pihenés légkörének megteremtése minden dolgozó feladata.

5.6. Érzelmi nevelés

A gyermek érzelmi vezéreltsége elengedhetetlenné teszi, hogy a bölcsődében érzelmi biztonság vegye körül.

A saját gondozói rendszer elősegíti és elmélyíti a gyermek kapcsolatát és kötődését a kisgyermeknevelőhöz és társaihoz, valamint megkönnyíti az új helyzethez való alkalmazkodását. Ugyanakkor ez az új kapcsolat nem hat ki a gyermek kialakulófélben lévő, családon belüli, érzelmi kötődéseire. A kezdeti nehézségeket hidalja át az anyás beszoktatás és a fokozatos elválás biztosítása: bölcsődénk kidolgozott adaptációja.

5.7. A szocializálódást segítő nevelés

Fontos számunkra a társas kapcsolatok alakulásának, az együttélés szabályainak elfogadtatása: a másik iránti nyitottság, empátia és tolerancia fejlődésének segítése.

A bölcsőde a gyermek érzelmi fejlődésében és szocializációjában fontos szerepet játszik. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermekeket a bölcsődében érzelmi biztonság, szeretetteljes, derűs légkör vegye körül. Csak így alakul ki a gyermek érzelmi kötődése a felnőttekhez és társaihoz. A jó nevelés alapja a feltétel nélküli szeretet. A kisgyermeknevelő figyelembe veszi az egyéni szükségleteket, ügyel arra, hogy a gyermek éntudata megerősödjön, és énképe a különböző tevékenységek során a kapcsolatokban differenciálódjék. Segítenünk kell a gyermekek egymás közötti kapcsolatteremtését is. A kisgyermeknevelő igyekszik elérni, hogy a csoport tagjai vegyék tudomásul egymást, figyeljenek egymásra, legyenek képesek beleélni magukat más helyzetébe. A gyermekek örömmel és érdeklődéssel kapcsolódjanak be a közös együttlétekbe.

6. Tevékenységszervezés

A kisgyermeknevelő megfelelő képességein alapszik a tevékenységek tervezése, szervezése, kivitelezése. Lehet frontális, mikrocsoportos és egyéni a nevelési folyamatba ágyazott tevékenység. A gyermeknek a bölcsődében módja van életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek végzésére. Gyermek tevékenységének támogató-bátorító odafigyeléssel kísérése, megerősítése elengedhetetlen.

Az alkotó kedvű légkört olyan játék biztosításával éri el a kisgyermeknevelő, ahol a gyermek szabadon dönti el kivel játszik, milyen játékot választ és mennyi ideig tart a játék. A kisgyermeknevelő feladata ehhez a feltételek megteremtése. A gyermek játékát segíti sok új ötlet, a kellő időben nyújtott segítség, megerősítés, bátorítás. A kisgyermeknevelő különböző tevékenységei során legyen kezdeményező, modellnyújtó, jó motiváló a gyermek számára. Legyen támogató, elfogadó és következetes. Igyekszünk érdeklődésüket felkelteni, fenntartani, sokrétű, élményközpontú kreatív tevékenységet biztosítani, ami által fantáziájuk is szárnyalhat.

6.1. Anyanyelvi nevelés

Az anyanyelv áthatja az élet minden mozzanatát, teljes folyamatában jelen van, annak szerves része. A gyakori mondókázás, a mindennapos mesélés, az éneklés, a tevékenységek gyakorlása által a gyerek aktív részese az anyanyelvi élménynek. Az anyanyelv sokszínűségét, szabályait a gyerek a játékos tevékenységek, a társas érintkezések során, utánpótlás alapján sajátítja el. A beszédtanulást befolyásolja a gyerek ép idegrendszere, a családi, a bölcsődei környezete. A gyermeknyelvi fejlesztéséhez nélkülözhetetlen a családok anyanyelvi kulturáltságának ismerete. Kisgyermeknevelőink a kapcsolattartás során, - ha szükséges - meggyőzik a szülőket az otthoni anyanyelvi élmények fontosságáról: a szülői szó, az esti közös mesélések, verselések, beszélgetések mintát adnak a gyereknek további nyelvi fejlődésében, szocializálásában meghatározó a szerepük.

6.2. Környezeti nevelés szerepe

Célunk, hogy megfelelő összhangot teremtsünk a kisgyermek és környezete között. Ismereteinek bővítésével, a megszerzett tapasztalatokkal, példamutató magatartással, környezettudatos életmódra neveljük. Feladatunk az ismeretek bővítése a gyakorlatban, a

csoporthozában, az udvaron, séták alkalmával, az állatok megismerése, megfigyelése, simogatása, a növények megismerése, megfigyelése, gyűjtögetése, alkotások készítése, az időjárás, évszakok megfigyelése. Fontos feladatunk, hogy az óvodával együttműködve a Zöld Óvoda kritériumrendszerének ismérveit már a bölcsődében megismertessük a gyerekekkel.

7. A kisgyermek fejlődésének nyomon követése, dokumentációja

7.1. Egyéni dokumentáció

Minden kisgyermekről vezetik a kisgyermeknevelők a kötelezően előírt dokumentációt, melyet gyermekenként egy-egy mappában, zárt helyen tárolunk.

A mappa tartalmazza a kisgyermek fejlődésének mérföldköveit.

Dokumentum neve	Dokumentum vezetésének gyakorisága
Feljegyzés a családlátogatásról	Családlátogatás alkalmával (egyszeri)
Anamnézis	A kisgyermeknevelők által készített anamnézist a szülők töltik ki egyszeri alkalommal, a bölcsődei felvételnél.
Feljegyzés az adaptáció folyamatáról	A folyamat alatt napi szinten (10 nap)
Üzenőfüzet	A kisgyermekkel kapcsolatos információk kölcsönös (kisgyermeknevelő-szülő) megosztása, hetente legalább egyszer, illetve események kapcsán.
Fejlődési lap (percentil)	A gyermek egy éves koráig havonta, 1 és 3 éves kora között negyedévente vezetett dokumentum.
Fejlődési napló	A gyermek egy éves koráig havonta, 1 és 3 éves kora között negyedévenként rögzített adatok a gyermek fejlődéséről a csoportnaplóban és fejlődési lapon vezetett adatok alapján.
Egészségi törzslap	Bölcsődeorvos dokumentálja. A testi fejlődés nyomon követése, az átlagostól való eltérés

	feljegyzése 1 éves korig havonta, e felett pedig negyedévente a bölcsődeorvos preventációs munkájának alapja.
Nyilvántartás(Gyvt. 139. §)	Bölcsődei gondozás és nevelés ideje alatt folyamatosan vezetett dokumentum.

7.2. Csoportos dokumentáció

A kisgyermeknevelő a csoportnaplót, hiányzások és étkezések nyilvántartását napi szinten vezeti.

8. A bölcsődei ellátást nyújtó szakmai egységünk kapcsolatrendszere az óvodával

Az óvodával való együttműködést segíti, hogy területileg összekapcsolódunk, ezért jól megismerik az óvoda és bölcsőde dolgozói egymás szakmai munkájának sajátosságait.

A két szervezet szoros, egymás munkáját segítő szakmai kapcsolatra törekszünk. A kölcsönös érdeklődés lehetővé teszi egymás munkájának, céljainak megismerését megértését, ezáltal a gyermekek számára az átmenet is zökkenőmentesebbé válhat. Az óvodába lépést megkönnyíti, hogy a gyerekek már óvodába lépés előtt megismerkedhetnek a leendő óvodai csoportokkal, így még az átkerülés előtt kapcsolatba lépnek az új környezettel, gyerekekkel, óvodapedagógusokkal.

Munkatársi értekezlet keretében mód nyílik rá, hogy betekintést nyerjenek az óvodapedagógusok a bölcsőde életébe. Ez a találkozás lehetőséget biztosít a közös beszélgetésre, kérdések feltevésére, megválaszolására, valamint a gyermekek megismerésére.

Lehetőség nyílik közös programok szervezésére, amelyek a bölcsőde- óvoda gyermekeinek, szülőinek, dolgozóinak együttes élményt adnak (de tiszteletben tartják az életkori sajátosságokból adódó különbségeket is).

A bölcsőde és óvoda együttműködése az önálló szakmai kompetencia elismerésén alapul.

Nevelési év rendje:

Szakmai programunkban a nevelési év során felmerülő szüneteket az óvodával összhangban kívánjuk megszervezni. Bölcsődénkben nem rendszeresítettük az iskolákban megtartott szüneteket, viszont felmérések alapján esetleges szüneteket tartunk.pl.: két ünnep közötti időszak (a decemberi hónapban). A hatályos NGM rendeletének tekintetében azaktuális év munkaszüneti napok körüli munkarendről szóló rendeletét figyelembe véve szervezzük

bölcsődénk nyitva tartását. Áthelyezett munkanapokon minden esetben az étkezés biztosításának érdekében felmérjük az ellátást igénylő gyermekek létszámát. Ha ezen a napokon a családok nem igénylik a bölcsődei ellátást, nevelés nélküli munkanapokat szervezünk. Ezeken az értekezleten a közös programok tervezése- szakmai beszámolók ismertetése, a működést érintő kérdések megbeszélése, műhelymunkák, belső szakmai képzések tartalmának megbeszélése folyik. A törvény szerinti nevelés nélküli munkanap a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 43. § * (1) szerint történik:

„A bölcsődében az április 21-e, vagy ha az heti pihenőnapra vagy munkaszüneti napra esik, az azt követő legközelebbi munkanapon tartott Bölcsődék Napja minden évben nevelés-gondozás nélküli munkanap.” - erről, a bölcsőde szakmai egységének vezetője rendelkezik az éves munkaterv tartalma szerint. A tervezés tárgyát mindenképpen a gyermekek fejlődését elősegítő szakmai tartalmak és aktuális teendők rendszere képi.

9. Személyi feltételek (munkakör, létszám, szakemberek szakképzettsége, közösség szakmai és emberi motivációja)

Bölcsődénk a Nyirádi Szociális Központ önálló szakmai, szervezeti egységet képezi. A bölcsőde élén az intézményvezető áll. Az intézményvezető munkáját a bölcsőde szakmai vezetője segíti, aki irányítja és felügyeli a bölcsődében folyó szakmai munkát, dokumentációt.

Munkakör megnevezése	összes/ fő	OKJ végzettséggel rendelkezők	Törvény szerinti szakmai létszám
Szakmai egység vezető/ kisgyermekgondozó-nevelő	1	1	1
Kisgyermekgondozó-nevelő	1	1	1
Bölcsődei dajka	1	1	1

A bölcsőde törvényileg engedélyezett álláshelyei

A bölcsődében alkalmazottak: két fő szakképzett kisgyermekgondozó-nevelő; egy fő bölcsődei dajka, akinek jelen esetben a végzettsége szintén kisgyermekgondozó-nevelő.

9.1. A helyettesítés gyakorlata Bölcsődénkben

A kisgyermekgondozó-nevelői végzettséggel rendelkező bölcsődei dajka lesz a kisgyermekgondozók helyettese, a bölcsődei dajka helyettesítése külön megbízási szerződés szerint történik - egy, a dajka képzésre már regisztrált személlyel.

A kisgyermeknevelők személyének, alkalmasságának eldöntésében pozitív indok a következő kompetenciák figyelembe vétele:

- nyitott és közvetlen személyiség,
- elhivatott, felelősséget vállaló, kötelességtudó,
- szakmailag felkészült és rugalmas,
- kreatív, empátikus személyiségjeggyel rendelkezik,
- a kisgyermeknevelő személyiségéből fakadóan az érzelmi intelligenciája jelen legyen a bölcsőde mindennapjaiban és a gyermekek EQ fejlődésének aktív támogatója,
- kommunikatív készséggel rendelkezzen: gyerekekkel, szülőkkel, partnerekkel egyaránt,
- precíz, naprakész dokumentációvezetés jellemeze,
- önképzés, fejlődés igényének fontossága,
- személyiségjegyeiben a kisgyermeknevelői kompetenciáihoz hozzáadott értékeként jelenjen meg a családi anya szerepe, esetlegesen rendelkezzen pedagógiai gyakorlattal, egyéb képesítése is legyen, amelynek tudásanyagát alkalmazni tudja bölcsődei munkája során.

Munkánkat a gyermekek egészséges fejlődésének -, és az egészségügyi prevenciójának biztosításához a védőnő és a bölcsődeorvos –*megbízási szerződéssel*-, illetve szükség szerint speciális szakemberek (Pedagógiai Szakszolgálat) bevonásával valósítjuk meg.

10. Tárgyi feltételek (épület elhelyezkedése, megközelíthetősége, helyiségek kapcsolódása, felszereltsége, berendezése, rendelkezésre álló eszközök, játszóudvar jellemzői, felszereltsége)

Bölcsődénk épülete egy esztétikus, modern, új létesítmény. A Nyirádi Nyitnikék Óvoda épületéhez építették hozzá a bölcsődét, de külön bejárattal rendelkezik. Az épület akadálymentesített. A gondozási rész egy gyermekszobából, hozzá kapcsolódó mosdóhelyiségből, gyermeköltözőből (átadóból), játék és ágyneműraktárból és tálalókonyhából áll. A bejárati előtérben került kialakításra a babakocsi tároló. Ezen kívül rendelkezésre állnak azok a kiszolgáló helyiségek, amelyek a személyzet szükségleteit illetve szakmai felkészülését elégítik ki: kisgyermeknevelői szoba, öltöző és teakonyha. Az új

épületrész adta lehetőségekkel kivitelezhető egy fejlesztőszoba kialakítása is a gyermekek korai intervenciós és prevenciós foglalkozásainak megszervezésére.

Bölcsődénk tálalókonyhával rendelkezik, ami a HACCP követelményrendszer szerint lett kialakítva. A tálalókonyhában a főzőkonyháról érkezett ételt az előírásoknak megfelelően tálaljuk a kisgyermekeknek. A kötelező oktatáson a tálalókonyha személyzete részt vett. Ha szükség van a csecsemők táplálására, tápszer készítésére, arra is lehetőség van a tálalókonyhában.

Bölcsődénkben a nevelés, gondozás eszközkészletét szakmailag tudatos, pedagógiailag célszerű tervezéssel állítottuk össze, megfelelnek a mai, modern kisgyermeknevelés elvárásainak és az egészségügyi, minőségi szempontoknak. A bölcsőde épületét, játszóudvarát, berendezését oly módon alakítottuk ki, hogy az szolgálja a gyermekek biztonságát, megfelelően testméretűeknek, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését, és tegye lehetővé mozgás- és játékgigényük kielégítését.

A játékeszközöket a gyermekek életkori sajátosságainak, valamint a szakmai előírásoknak megfelelően válogattuk össze.

A játékeszközök között megtalálhatók:

- az alapjátékok, a mozgás-, beszéd-, értelmi képességek-fejlődését elősegítő játékok,
- az ének, zene, énekes játék-, alkotó tevékenységek-, környezet megismerését segítő-, eszközök, anyagok.

A csoportszobák berendezésénél figyeltünk a gyermekközpontú, hangulatos, otthonos, esztétikus környezet kialakítására.

A polcok stabil szerkezetűek, melyeket úgy helyeztünk el, hogy a nagymozgásos tevékenységekre, és a csendes, aktív játszásra is biztosítsák a teret a gyermekek számára.

Az étkezés, és a pihenés is a csoportszobában történik.

A gondozás során használt mosható textíliákat az előírások szerint bölcsődénk biztosítja. Tisztításukat egy új, korszerű mosógép és szárítógép segítségével valósítjuk meg.

A mosdóhelyiségekben a mosdók, gyermek WC-k, a pelenkázó asztal, zuhanyzó, törölközőtartó, szeméttárolók a szabályoknak megfelelő méretben állnak rendelkezésre. A szabványnak megfelelő akadálymentes WC-helyiség az előtérből nyílik.

A gyermeköltözőben barátságos környezet fogadja az érkező és távozó kisgyermeket, és szüleiket. Minden gyermek számára jellel ellátott ajtós szekrény biztosítja a ruhák, cipők tárolását. Külön „szekrényrendszer” van kialakítva a gyermekek számára elérhető méretben, ahol a számukra fontos dolgokat tárolhatják: „alvóka”, saját készítésű rajzok, egyéni bánásmódjukhoz szükséges eszközök.

A bölcsődekertjében alakítottuk ki a játszóudvar, melyet kerítéssel választottunk el az óvoda udvarától. A csoportszoba előtt terasz található, ez közvetlenül kapcsolódik a játszóudvarhoz. A gyermekeknek tágas mozgásteret biztosít az udvar, ahol homokozó,fix, illetve mobilis mozgásfejlesztő eszközök, kisházikó biztosítják a tartalmas időtöltést.

A bölcsődei egység infokommunikációs eszközökkel jól felszerelt, energiatakarékosági szempontból megfelelő épület.

11. Külső kapcsolataink: más intézményekkel történő együttműködés módja

11.1. A szolgáltatáson belüli együttműködés a kooperáció és a szakmai információáramlás kifejtése

A Nyirádi Szociális Segítő Központ intézményvezetője napi kapcsolatban áll a bölcsőde szakmai vezetőjével. Kölsönösen segítik egymás munkáját a törvényi szabályozások változása tekintetében. Együttműködésük építő jellegű és példa értékű az alkalmazotti közösség számára.

A bölcsőde szakmai egység vezetője az éves munkatervben meghatározott időközönként értekezletet tart, illetve szükség esetén rendkívüli értekezletet hív össze.Szükség szerint szakmai megfigyeléseket szervez, kisgyermeknevelőink kérésére szakmai mentorok, módszertani szaktanácsadók segítségét kéri.

A bölcsődei dajka szerves része mindennapjainknak, segíti, támogatja kisgyermeknevelőink feladatellátását.

Törekszünk az őszinte kapcsolatok kialakítására. Kérdéseinket, észrevételeinket, ötleteinket megosztjuk, megbeszéljük, a konklúziókat a mindennapokban alkalmazzuk, ezzel segítve a gyermekek harmonikus fejlődését. Jó kapcsolatot ápolunk a bölcsőde orvosával is. A bölcsőde minden dolgozója számára a GYERMEK áll a középpontban, a hozott döntések az ő személyiségük fejlődését célozzák meg.

11.2. A szülőkkel való együttműködés, a velük való kapcsolattartás formáinak bemutatása

A bölcsőde legfontosabb partnerei a szülők. A gyermekek egészséges szocializációja és személyiségfejlődése érdekében kiemelt szakmai feladatunk a család-bölcsőde közötti kapcsolat erősítése és a családi nevelés segítése. Fontosnak tartjuk, hogy már a bölcsődébe kerülés előtt megalapozzuk a bizalmon alapuló partneri kapcsolatot a családdal. Ehhez több módszer is rendelkezésünkre áll. Ezeket a módszereket alkalmazva lehetőség nyílik egymás

tudatosan irányított megismerésére. Csak a családdal együttműködve, a kölcsönös bizalmat kialakítva érhetjük el, hogy a kisgyermek a családi közegből „kiszakadva” a bölcsődei szintén is megtalálja helyüket. Ha a szülő megbízza a nevelőben, a gyermek is megnyílik a felnőtt (nevelő) számára. Ezért fontos a családlátogatás. Ez az első olyan találkozás, ahol a kisgyermek a saját megszokott környezetében kerül kapcsolatban leendő nevelőjével. Az első benyomás pozitív legyen. Ez nagyon fontos mind a gyermek, mind a szülő számára. Kisgyermeknevelőink segítséget nyújtanak a nevelés területein, ötleteikkel, szakmai tanácsukkal segítik a szülőket. A szülők kiválasztják és alkalmazzák a számukra legelfogadhatóbb lehetőségeket, azokat, amelyek leginkább közelítenek az ő szülői attitűdjükhöz.

A bizalmi, partneri kapcsolat kialakítását a következő módszerek alkalmazásával valósítjuk meg:

➤ **BÖLCSŐDEKÓSTOLGATÓ** lehetőséget kínálunk fel a szülőknek és gyermekeknek, ahol bemutatjuk a bölcsődét leendő családjaiknak, elmondjuk szokásainkat. Meghallgatjuk az aggodalmakat, beszélgetünk a szolgáltatásról, elmondjuk, milyen előnyökkel jár a bölcsődei nevelés, megerősítjük a szülőt a helyes döntés meghozatalában. Ezen az ismerkedő napon a szülők betekintést nyerhetnek napi munkánkba, és benyomást szerezhetnek a bölcsőde nevelési légköréről is.

➤ **SZÜLŐI ÉRTEKEZLETEK**

Az első szülői értekezletre a bölcsődei felvételt követően kerül sor. Ennek alkalmával tájékoztatást adunk bölcsődénk házirendjéről, szervezeti és működési szabályzatáról, napirendjéről, a térítési díj fizetésének módjáról, az étkezés lemondásának rendjéről, a bölcsőde szakmai programjáról. Tájékoztatjuk a családokat, a gyermekek és szülők jogairól, kötelezettségeiről. Bemutatkoznak a kisgyermeknevelők. Megbeszéljük a családlátogatás időpontját, a beszoktatás idejét és menetét.

A második szülői értekezletre a nevelési félév zárásaként, értékeléseként kerül sor. A szülőket tájékoztatjuk a jövőbeni programjairól is, illetve átbeszéljük az aktuális dolgokat, teendőket.

Az óvodába való beíratás előtt tartunk még egy szülői értekezletet, melyre meghívjuk az óvodába távozó gyermekek leendő óvodapedagógusait és az óvodába induló gyermekek szüleit. Ez egy kötetlenebb, fórum jellegű beszélgetés, melynek célja a szülők felkészítése az óvodai életre.

További szülőértekezletet szükség szerint a szakmai egység vezetője szervezhet a szülőket érintő kérdésekkel kapcsolatban.

➤ SZÜLŐCSOPORTOS BESZÉLGETÉSEK

Az első szülői értekezletet követően tartjuk meg, szükség és igény szerint. Itt már a kapcsolatépítésen van a hangsúly. Beszélünk a bölcsődével kapcsolatos gondolatokról, hiedelmekről és érzésekről. Megkérdezzük a szülők gyermekükkel,- és az intézménnyel kapcsolatos benyomásairól, tapasztalatairól, ismereteiről, segítünk a szülők esetleges szorongásait feloldani, hiedelmeit megváltoztatni, amennyiben a szülők igényt tartanak rá.

Ezen a csoportbeszélgetésen megosztjuk egymással az elválás érzéseit és nehézségeit.

A későbbiekben, ha a szülők részéről igény van rá, lehetőséget adunk a nevelési nehézségek, problémák átbeszélésére, megoldások keresésére, ha szükséges szakemberek bevonásával.

➤ A CSALÁDLÁTOGATÁS az első olyan találkozás a kisgyermeknevelő és a család közös együttműködése alatt, ahol alkalom nyílik a gyermeket otthoni környezetében megismerni, szokásait, napirendjét megbeszélni, és képet kaphatunk arról is, milyen szülői légkör veszi körül otthon. Megerősítjük a szülőket azon döntésükben, hogy a bölcsőde jó hatással van a gyermekek fejlődésére és szocializációjára. Megosztjuk a tapasztalatainkat és elmondjuk, miért fontos a szülővel történő beszoktatás a gyermek, a szülő és a kisgyermeknevelő szempontjából egyaránt.

➤ AZ ADAPTÁCIÓ, A SZÜLŐVEL TÖRTÉNŐ BESZOKTATÁS

Nagyon fontos, mert a kisgyermek az édesanyja biztonságot nyújtó jelenléte mellett ismerheti meg az új környezetet. A szülőnek a beszoktatás alatt (ami kb. két hétig tart) módja van arra, hogy megmutassa a kisgyermeknevelőnek az otthon kialakult szokásokat, rituálékat, gondozási mozzanatokát. A kisgyermeknevelőnek lehetősége adódik arra, hogy a szülőnek és kisgyermekének bemutassa a bölcsődei szokásokat, nevelési és gondozási elveket és módszereket, bizalmi kapcsolatot építsen ki a család és a bölcsőde között. Mindez fokozatosan valósul meg. A kisgyermeknevelő fokozatosan veszi át a szülőtől a gondozási feladatokat, ahogy a gyermek egyéni igényei ezt lehetővé teszik. A szülő fokozatosan, egyre több időre hagyja ott gyermekét a csoportban.

Amennyiben a szülővel való beszoktatás nem valósítható meg a szülő munkavégzése vagy egyéb ok miatt, abban az esetben a fokozatos beszoktatás kerül előtérbe, ami rövidebb időt ölel fel.

A szülővel való beszoktatás folyamata

Nap	Javasolt idő	Folyamat
1	9 ⁰⁰ -10 ⁰⁰ ;10 ³⁰	<p>A saját kisgyermeknevelő fogadja az érkező gyermeket és a szülőt.</p> <p>A gyermek a szülővel ismerkedik a bölcsődei étellel. A kisgyermeknevelő az anyával veszi fel a kapcsolatot, majd a gyermek fogadókészsége szerint a gyermekkel is.</p> <p>A tízórai folyadék fogyasztását felkínálja a kisgyermeknevelő, az anya adja a gyermekének.</p>
2	9 ⁰⁰ -10 ⁰⁰	<p>A saját kisgyermeknevelő fogadja az érkező gyermeket és a szülőt.</p> <p>A gyermek a szülővel ismerkedik a bölcsődei étellel.</p> <p>Tízórait kap.</p> <p>A délelőtti folyamán a szülő végzi a gondozási műveleteket, melyet a kisgyermeknevelő megfigyel</p>
3	9 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	<p>A saját kisgyermeknevelő fogadja az érkező gyermeket és a szülőt.</p> <p>A gyermek a szülővel tölti az idejét a bölcsődében, a kisgyermeknevelő fokozatosan veszi át a gondozási műveleteket a szülőtől.</p> <p>Az ebédelés lehetőségét felkínálja a kisgyermeknevelő.</p>
4	8 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	<p>A saját kisgyermeknevelő fogadja az érkező gyermeket és a szülőt.</p> <p>A délelőtti folyamán a kisgyermeknevelő átvesz gondozási műveleteket.</p> <p>Reggelit, tízórait, ebédet fogyaszt a gyermek.</p>
5	8 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	<p>A saját kisgyermeknevelő fogadja az érkező gyermeket és a szülőt.</p> <p>A délelőtti folyamán a kisgyermeknevelő végzi a gondozási műveleteket.</p> <p>Reggelit, tízórait, ebédet fogyaszt a gyermek.</p>

6	8 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Bevétel A délelőtt folyamán a kisgyermeknevelő végzi a gondozási műveleteket, reggelit, tízórait, ebédet fogyaszt a gyermek. A kisgyermeknevelő felkínálja az alvás lehetőségét a szülő jelenlétében.
7	8 ⁰⁰ -12 ³⁰	Bevétel A délelőtt folyamán a kisgyermeknevelő végzi a gondozási műveleteket, reggelit, tízórait, ebédet fogyaszt a gyermek. A kisgyermeknevelő felkínálja az alvás lehetőségét a szülő jelenlétében.
8	8 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	Bevétel A délelőtt folyamán a kisgyermeknevelő végzi a gondozási műveleteket, reggelit, tízórait, ebédet fogyaszt a gyermek. A kisgyermeknevelő felkínálja az alvás lehetőségét a szülő jelenlétében, - ébredéskor a szülő is jelen van.
9	8 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	Bevétel A délelőtt folyamán a saját kisgyermeknevelő végzi a gondozási műveleteket, reggelit, tízórait, ebédet fogyaszt a gyermek. A kisgyermeknevelő biztosítja az alvási nyugalmat, felkínálja az uzsonnázás lehetőségét.
10	8 ⁰⁰ -15 ³⁰	Bevétel A nap folyamán a kisgyermeknevelő végzi a gondozási műveleteket. Segíti a gyermeket az önállósodási folyamatban, étkezések során. Önálló játéktevékenységhez a feltételeket biztosítja Alvásnál nyugalmat biztosít, felügyel.

➤ KÖZÖS PROGRAMOK

Bölcsődénk törekszik arra, hogy a családok minél többször betekintést nyerjenek munkánkba. Több közös programot szervezünk, és kihasználjuk a neves ünnepeket is arra, hogy közösen éljük át a népi hagyományokat. Ilyen közös programok: a Falunap, Sportnap, Márton-napi

lámpás felvonulás, Szülők bálja, Szorgos kezek délutánja – játszóház hagyományörző programokhoz kötve (Márton-nap, karácsony, húsvét), Mézes- mázas karácsony, Falusi disznóvágás, Tojásfadíszítés, Gyereknapi, Anyák napja és az évzáróval egybekötött ballagás. Ezek a közös programok segítik a családokkal való kapcsolat erősítését, valamint a családi nevelés segítését.

➤ ÜZENŐ FÜZET

A napi kapcsolattartás írásos formája. Ebben vezetik a kisgyermeknevelők azokat az információkat, amelyek fontosak a gyermek fejlődésével kapcsolatban mind a szülő, mind a nevelő részéről. Itt kap helyet a nevelő által tanított kis versike, mondóka, melyet a szülő otthon is mondogathat a kisgyermekkel. A gyermek felgyógyulását követően a gyermek házi orvosának igazolását is az üzenőfüzetbe kérjük beírni. A gyermekorvos/házi orvos itt igazolja, hogy a gyermek meggyógyult, közösségbe mehet. Az orvosi igazolásnak tartalmaznia kell a távollét pontos időtartamát.

➤ NAPI KAPCSOLATTARTÁS, BESZÉLGETÉS A SZÜLŐVEL

Az előző napi, a reggeli és délutáni fontos információátadáson van a hangsúly. A reggeli érkezéskor a szülő felvilágosítást ad, hogy aludt a kisgyermek, milyen a reggele, esetleg történt-e valami említésre méltó előző nap vagy az éjszaka folyamán. Délután pedig a nevelő röviden összefoglalja az aznap történeteket, mely a gyermeket érinti. Felhívja a szülők figyelmét a hirdető táblára kikerült fontos információk elolvasására.

➤ NYÍLT NAP

Módot adunk a családoknak, hogy betekintést nyerjen gyermekük mindennapi életébe a bölcsődében, a bölcsődei munkaterv alapján. Itt megismerhetik a kisgyermeknevelő szakmai felkészültségét, tudását, a napirendet, a bölcsőde által vallott nevelési, gondozási módszereket.

➤ EGYÉNI BESZÉLGETÉSEK

A napi találkozások alkalmával nem megbeszélhető, hosszabb konzultációt igénylő kérdések, nevelési problémák megbeszélését kérheti a szülő, a kisgyermeknevelő, és a bölcsődei szakmai vezető. A kisgyermeknevelő szakmai kompetenciáját meghaladó kérdésekben külső szakember közreműködése kérhető.

➤ KAPCSOLATTARTÁS AZ INFOKOMMUNIKÁCIÓS TECHNOLÓGIA SEGÍTSÉGÉVEL

A szülők az interneten keresztül is információt kapnak az aktuális eseményekről, valamint képek formájában betekintést nyújtunk a csoport életébe, ezzel is segítve a jó viszony ápolását a szülők és a bölcsőde között.

**12. A szolgáltatáson kívül más intézménnyel, szakértővel, gyermekjóléti
szolgáltatókkal, védőnővel, pedagógiai szakszolgálattal, óvodával, szakhatóságokkal
valókooperáció jellemzői.**

A kompetenciahatárok kölcsönös tiszteletben tartásával kooperatív kapcsolatokat alakítunk ki mindazokkal az intézményekkel, melyekkel a családok kapcsolatba kerülnek / kerülhetnek. Az óvodával napi szinten tartjuk a kapcsolatot. Bölcsődénkből az óvodába kerülő gyermekekről az ő fejlődésüket támogató, segítő információkat szülői hozzájárulással átadjuk. Szakmailag támogatjuk egymás munkáját a gyermekek kiegyensúlyozott fejlődése érdekében. A külső partnerekkel való együttműködés sok tekintetben hozzájárulhat a bölcsődei ellátás fejlődéséhez, az ellátást igénybe vevő családok szükségleteihez, elvárásaihoz történő igazodást segítheti.

S. sz.	Külső partnereink	Kapcsolattartás formája	Kapcsolat tartalma
1.	Fenntartó	Személyes, telefonon történő, e-mailen keresztül	A bölcsődei szolgáltatás nyújtásához elengedhetetlen az együttműködés, az információk kölcsönös megosztása, a pozitív kapcsolat kialakítása a jó partneri viszony megalapozása a fenntartóval, a képviselő-testülettel és a hivatal dolgozóival.
2.	Óvoda	Személyes, az alkalom-, illetve szükségyszerűség elvén	A közös célok megvalósítása érdekében az együttműködés, ami a feladatok, tennivalók egyenlő arányú megosztásán alapszik.
3.	Szülők	Személyes, írásos, telefonon történő	Napi történések, szakmai munka (üzenő füzet), aktuális témák, kérdések megbeszélése.
4.	Egészségügyi intézmények (orvos-védőnő - fogorvos)	Személyes, telefonon történő megbeszélések, egyeztetések	A gyermek fejlődésének nyomon követése, szűrővizsgálatok, személyi higiénia ellenőrzése, információk megosztása, jelzés a nem megfelelő szociális körülmények között élőkről.
5.	Nyirádi Nyitnikék Óvoda	Személyes	Szakmai konzultáció, tájékoztatás, kölcsönös segítségnyújtás
6.	Veszprém Megyei Pedagógiai Szakszolgálat/Ajkai Tagintézménye - Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság	Telefonon, e-mailen történő kapcsolattartás, szükség szerint személyes találkozás	Szakmai konzultáció, tájékoztatás, kölcsönös segítségnyújtás, különleges bánásmódot igénylő gyermekek kiszűrése.

7.	Ajkai Járási Hivatal Járási Gyámhivatala	Személyes, telefonon, ill. e-mailen keresztül történő	Szükség szerint, valamint szakhatósági engedély kiadásának alkalmával.
8.	Civil szervezetek	személyes, telefonon, ill. e-mailen keresztül történő	Nyirádi Nagycsaládos Egyesülettel és a Nyirádi Nyugdíjas és Néphagyományörző Egyesülettel kölcsönös, egymás munkáját segítő kapcsolatot ápolunk.
9.	Érdekképviseleti Fórum	Személyes, telefonon, ill. e-mailen keresztül történő	Véleményt nyilvánít az intézmény vezetőjénél a gyermeket érintő ügyekben. Javaslatot tesz a bölcsőde alaptervékenységével összhangban végzett szolgáltatások tervezéséről, működéséről és az ebből származó bevételek felhasználásáról. Egyetértési jogot gyakorol a bölcsőde házirendjének jóváhagyásánál.
10.	Főzőkonyha	Személyes, telefonon, ill. e-mailen keresztül történő	Egészséges étrend biztosítása: a gyermekek korához, élelmi anyag szükségletéhez és a korszerű táplálási elvekhez való igazodás.
11.	Magyar Bölcsődék Egyesülete – Veszprém megyei módszertani tanácsadó: Barbainé Bérci Klára	Személyes, telefonon, ill. e-mailen keresztül történő	Szakmai kérdésekben való egyeztetés, segítségkérés, szaktanácsadás, jogszabályi változásokról való tájékozódás, szervezett továbbképzések.
12.	Bölcsődei Dolgozók Demokratikus Szakszervezete	Telefonon, ill. e-mailen keresztül történő	Aktuális hírek, információk elérése
13.	ÁNTSZ	Személyes, telefonon, ill. e-mailen keresztül történő	Ellenőrzések, működési engedély kiadásával kapcsolatos követelmények megvalósulása, állásfoglalás kérése.
14.	Családbarát Ország Nonprofit Közhasznú Kft.	e-mail, telefon	Szervezett továbbképzések

13. A feladatellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége, a gondozási, nevelési, fejlesztési feladatok

13.1. Az Alapprogramban foglaltak helyi viszonyokra adaptált gyakorlatának bemutatása

„ Arra taníts, hogy önálló lehessen, hogy büszke lehessen magamra. Hogy elgondolkozzam rajta, hogy képessé váljak rá, hogy eldönthessem, hogy véghezvigyem. Én magam!”

/Maria Montessori/

A Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramjának (a továbbiakban: Alapprogram) célja, hogy keretet adjon a Magyarországon működő bölcsődei ellátást biztosító intézményekben, szolgáltatásokban folyó szakmai munkának. Az Alapprogram tartalma és szemlélete összhangban van Magyarország Alaptörvényével, a 3 év alatti korosztály ellátására és nevelésére-gondozására vonatkozó jogszabályokban foglaltakkal, a bölcsődei ellátás keretében végzett nevelés (a továbbiakban: bölcsődei nevelés) hagyományaival, felhalmozott értékeivel, a nemzeti sajátosságokkal, a legújabb koragyermekkorai kutatások eredményeivel. A jogszabályi előírások, a szolgáltatást igénybe vevők szükségletei és az intézményi adottságok alapján a bölcsődei ellátást nyújtó intézménynek, szolgáltatónak helyi szakmai programot kell készítenie, amely meg kell, hogy feleljen az Alapprogramban foglaltaknak. Szakmai programunk tartalma koherens az országos alapprogrammal.

Bölcsődénk a nevelési, gondozási feladatokon keresztül valósítja meg a kisgyermek egészségesebb testi, érzelmi, értelmi, szocializációs és a megismerési (kognitív) folyamatainak fejlődését, fejlesztését. A gondozási tevékenységek és a nevelési feladatok alkalmával is megragadunk minden lehetőséget, hogy a gyermekeknek a látókörét tágítsuk, információátadással, helyes viselkedéssel példát mutassunk, segítsük önállósulásuk törekvéseit, biztonságot nyújtó környezetben támogassuk személyiségük fejlődését, olyan élményekhez, tapasztalatokhoz jussanak, melyeken keresztül spontán tanulnak.

A kisgyermekkel és a családdal való napi kapcsolat segít átlátni az egyes családok működését, struktúráját. Bölcsődénk minden olyan tevékenysége, programja, ahol kapcsolatba kerülünk a családdal, segít feltárni az esetleges nevelési problémákat. Támogatjuk a szülőket nevelési nézőpontjuk, szemléletük átgondolásában, megváltoztatásában, új gyakorlatok alkalmazásában. Mindez tapintatosan, a szülőt értve és segítve valósul meg.

Szakmai programunk alapja a családi nevelés. Azt kiegészítve a különböző szociokulturális háttérrel rendelkező 0-3 éves gyermekek harmonikus, sokoldalú személyiségének kibontakoztatása a célunk. Támogatjuk a gyermekek törekvéseit, figyelemmel kísérjük személyiségük változását, fejlesztjük képességeiket, készségeiket, hogy a lehető legjobbat tudják kihozni magukból. Mindez nem feladat-, teljesítményorientált, hanem önkéntes alapú, a gyermek jó közérzetének megteremtése, játékkedvének kielégítése a cél.

„A kisgyermek, amit hall, elfelejti, amit lát, már inkább megjegyzi, de amiben tevékenyen ő is részt vesz, az bizonyára bevésődik emlékezetébe.”

/Kodály Zoltán/

13.2. A kiemelt szakmai célok és azok megvalósításához rendelt módszerek, eszközök

Bölcsődei nevelésünk célja, hogy a kisgyermek el sajátítsa azokat a készségeket, képességeket, amelyek segítik őket abban, hogy hatékonyan és kiegyensúlyozottan viselkedjenek saját kulturális környezetükben, és sikeresen alkalmazkodjanak annak változásaihoz. További célunk, hogy a **koragyermekkorai intervenció**szemléletének széles körű értelmezésével összhangban, minden kisgyermekre és családjára kiterjedő **prevenációs tevékenységet** folytassunk. Ennek értelmében kisgyermeknevelőink kiemelt feladata az esetlegesen felmerülő fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése elsősorban a család és megfelelő szakemberek felé. Bölcsődénk kiemelt feladata, hogy feltérképezzük a gyermekek esetleges elmaradását és célzott tevékenységekkel a gyermek igényeihez igazodva felzárkóztassuk, fejlesszük készségeiket, képességeiket.

A mozgásos, zenei, matematikai, és vizuális képességek kapcsán a bölcsődéseink között felfedezhetjük a **tehetség-igéreteket** és segíthetjük fejlesztésüket. Mivel nem minden területen mutatkozik meg ilyen korai időszakban a tehetség, ezért minden gyermek számára megfelelő értelmi- érzelmi-erkölcsi fejlődést kell biztosítanunk. Lényeges feladatunk a tehetséges gyermekekkel való foglalkozás, adottságaik támogatása, képességei kibontakozásának segítése. A bölcsődei tehetséggondozás a tehetségigérek megtalálásával kezdődik, majd a fejlesztés egyénre szabott módjaival folytatódik. A kiemelt képességű kisgyermek szüleit is bevonjuk a tehetséggondozásba.

13.2.1. A tehetséges kisgyerekek korai jellemzői

- meglepő pontosságú, illetve részletességű **hosszú- és rövidtávú memória**,
- az átlagnál sokkal hosszabb ideig képesek egy dologra **figyelni**,
- gyorsan kialakuló, **változatos és gazdag szókincs**,
- fejlett **képzelőerő**, amely megnyilvánulhat korai szerepjátékokban
- korai **figuratív rajzolás** (15 hónaposan rajzolás közben mondja, hogy mit rajzol éppen),
- 18-20 hónapos kori rajzban már látszik, hol a ház teteje, az autó kereke, a virág szára,

- **korai alkotó tevékenységben** (másfél évesen 4-5 féle gyurmafigura készítése, játékok színek szerint szimmetrikus elrendezése a polcon rendrakáskor),
- **valóság és fikció** korai megkülönböztetésében (másfél évesen tudja, mi a különbség a "játékból megesszük" és az "igaziból megesszük" közt),
- **humorérzékben** (kétéves kor körül szándékosan elferdít valami mondókát és aztán nevet ezen, játékból eldugja a szülő tollát vagy szemüvegét és nevet, amikor az illető keresi a tárgyat stb.),
- magánál *idősebb játszótársakat* preferál (vagy pedig a sokkal fiatalabbakat, akiknek vezényelhet),
- **absztrakt gondolkodás**, amely ebben, ez életkorban főleg a nyelvi készségekben érhető tetten (időviszonyokra utaló szavak, mint pl. tegnap, este),
- **felsorolásokat** másfél évesen "és" kötőszóval köt össze; kétévesen olyan szavakat használ, mint pl. hanem, is, mégiscsak, múltkori, kedvenc; egyre több betűt felismer, esetleg olvasni is megtanul még négyéves kora előtt),
- **matematikai készségek** is egyértelműen megjelennek (kétévesen 4-10 tárgyat stabilan megszámlol; ismeri a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmát; háromévesen 50-es számkörben összead, kivon),
- saját személyről való *tudatosság és önreflexió* korai megjelenése (ilyesféle szóhasználatból, kifejezésekből látszik, mint "szerintem", "erre gondoltál", "baba eltöprengett", "jó itt feküdni"),
- szenvedélyes **érdeklődés** a külvilág, az emberek, a tárgyak, természeti jelenségek, zene, gépek működése stb. irányában; már másfél-két évesen rengeteget kérdez, okokat és összefüggéseket próbál találni,
- fejlett **koordináció és finommotoros mozgás.**

Megteremtjük a gyermekek számára a biztonságos, színes környezetet, elegendő időt és helyet, megfelelő játékkészletet biztosítunk, ami arra sarkalja, hogy érdeklődését felkeltse, ébren tartsa, kielégítse, ezáltal gyakoroljon, fejlődjön. Kisgyermeknevelőink mindig felkészültek a gyermekeket érdeklő témakörökben. Ha kell, gyarapítják ismeretüket és valós információon alapuló tudást, tapasztalatot osztanak meg a gyerekekkel.

13.2.2. A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

A bölcsőde — mint első gyermekintézmény a család életében — jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. A család erősségeinek megismerése, támogatása a pozitívumok kiemelésével valósul meg.

Törekszünk arra, hogy a családi és bölcsődei nevelés összhangban legyen. A szülők és a kisgyermeknevelők közötti egyenrangú, építő, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat elengedhetetlen feltétel a kisgyermek harmonikus fejlődéséhez. A szülő ismeri legjobban gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel kisgyermeknevelőinket a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. Bölcsődei nevelésünk középpontjában a kisgyermek és családjuk áll. Szakmai programunk a családra, mint komplex rendszerre tekint, aminek értelmében nem csak a kisgyermek nevelését-gondozását, hanem az egész család támogatását célozzuk meg. Az interakciós mintákat a kisgyermekek visszatükrözik, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről, gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozása által nevelőink hozzájárulhatnak a család életminőségének javításához.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. Bölcsődénk a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és lehetőség szerint erősítve vesz részt a gyermekek gondozásában, nevelésében, illetve szükség esetén lehetőségeinkhez mérten törekszünk a családi nevelés hiányosságainak kompenzálására, korrigálására. Mindezek értelmében lehetővé tesszük a szülők számára a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást bölcsődénk életébe.

Az együttműködés alapja a kölcsönös bizalom és segítségnyújtás. Kisgyermeknevelőink ennek érdekében tájékoztatják a szülőket, hogy mi történik a nap folyamán. Célunk, hogy a szülők a kisgyermeknevelőinket segítőtársként fogadják gyermekük nevelésében.

13.3. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

A gyermekek egészségi állapotát jelentősen befolyásolja a szülők által közvetített, élt életmódjuk. Bölcsődénkben a helyes napirend, a táplálkozás, a testápolás, öltözködés, a játszás,- mozgás, a szabad levegőn való tartózkodás, a pihenés és alvás megszervezésével, az ehhez kapcsolódó gyermeki tevékenységekkel, és az ezen alapuló szokások kialakításával biztosítják a nevelők a megfelelő életmódot, a jó életritmus kialakulását. Ezek általános elvei mellett mindenkor figyelembe vesszük a gyermekek egyéni és életkori sajátosságait. Az életkornak megfelelő helyes életritmus kialakítása az egészséges testi és értelmi fejlődés alapfeltétele, ezért ez a gondozás központi kérdése. A helyes életritmust fokozatosan, az életkori és egyéni sajátosságoknak megfelelően a családdal együttműködve alakítjuk ki.

A kisgyermeknevelők feladata a kisgyermekek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása, támogatása:

- a harmonikus testi és lelki fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése, a fejlődés támogatása;
- a primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése;
- az egészségvédelem, egészségnevelés, a környezethez való alkalmazkodás és az alapvető kulturhygiénés szokások kialakulásának segítése (a testi-lelki harmónia kialakulását és megőrzését segítő napirend – ezen belül: étkezés, mosakodás, öltözködés, alvás, szobatisztaságra nevelés, pihenés, levegőzés, játék, mozgás);
- szükség esetén speciális szakember bevonásával prevenciós és korrekciós feladatok ellátása.

A növekedés és fejlődés egyik legfontosabb feltétele a **táplálkozás**. Bölcsődéknk a gyermekek napi négyszeri étkezését biztosítja.

A csecsemő és kisgyermek etetésének alapelvei:

- az etetések időpontját ne változtassuk,
- a gyerek korának, súlyának és egyéni szükségletének megfelelő minőségű és mennyiségű táplálékot adjunk,
- friss, kellemes ízű és megfelelő hőmérsékletű étellel etessük a gyermeket,
- a csecsemő megszokott ételei mellé fokozatosan vezessük be az újat,
- az etetéshez kényelmes helyet és megfelelőedényeket készítsünk elő,
- tartsuk be a higiénés szabályokat az ételkezelése, az edények tisztántartása során és az etetés közben,
- helyes módszerrel etessük a gyermeket,
- etetés közben 20 hetes kortól kezdve neveljük a gyermeket (tanítsuk önálló evésre, az ételek nevére, az étkezéssel kapcsolatos fogalmakra, alakítsuk ki a helyes étkezési szokásokat).

A vitaminpótlás és az immunrendszer támogatása érdekében fontos a friss idényzöldségek és gyümölcsök fogyasztása. Az étkezés megszervezése és kulturált lebonyolítása lényeges gondozási feladatunk. A víz egész nap rendelkezésre áll a gyermekek részére. Az étkezésekre azonos időpontban kerül sor, mert így alakulnak ki és erősödnek meg a táplálkozás feltételei reflexei. A gyermekek fogainak óvása és a korán kialakuló helyes étkezési szokások

megalapozása érdekében a szülőkkel együttműködve törekszünk arra, hogy a gyermekek az édes üdítőitalokkal szemben a vizet részesítsék előnyben. Amennyire csak lehet, mellőzzék a gyerekek a cukorkák fogyasztását, helyette olyan alternatív megoldásokat javasolunk (aszalt gyümölcsök, olajos magvak, müzli szeletek, stb.) a szülőknek, melyek támogatják az egészséges életmód kialakulását. Az ételek elkészítésénél a korszerű konyhatechnikai eljárásokat részesítjük előnyben.

A **testápolás** a gyermekek egészségének védelmét, testük, ruházatuk gondozását, rendszeres, szükség szerinti tisztálkodásukat és tisztaságigényük alakulását szolgálja. Ezen gondozási műveletek a gyermek és nevelő közötti bensőséges kapcsolat elmélyítését is elősegítik. A gondozási feladatok közben mindig lehetőség van a nevelésre is. A gondozás bölcsődei nevelésünk egyik alapvető tevékenysége. A kisgyermek olyan alapvető szükségleteit elégíti ki, ami elősegíti növekedését, fejlődését, hozzájárul egészségének megőrzéséhez, jó közérzetéhez, egészséges életmódjának kialakulásához, és megteremti a nevelési hatások kedvező érvényesülésének feltételeit. A gondozás a gyermekek fejlődése során egyre több egészségnevelési elemet tartalmaz, jó alapja az egészséges életre nevelésnek. A kisgyermeknevelő készíti a gyermeket szükségleteinek, kívánságainak jelzésére, szóbeli kifejezésére. Igyekszünk összehangolni a családi és a bölcsődei gondozási szokásokat. A bölcsődében a gyermekek szappannal, folyóvízzel mosnak kezét WC-használat után, étkezés előtt és minden olyan esetben, amikor szükséges. A gyermek fejlődése érdekében meghatározó jelentőségű mind a testi, mind a mentálhigiéné.

Az **öltözködés**védekezés az időjárás változásai ellen, de egyben fejleszti a gyermek ízlését, önállóságát is. Megkérjük a szülőket, hogy gyermeküket rétegesen öltöztessék, ruhájuk célszerű legyen, ne akadályozza őket a szabad mozgásban. A ruházat és a cipő ne legyen se túl kicsi, se túl nagy, a gyermek méreteinek feleljen meg. A gyermek érezze jól magát abban, amibe a szülő öltözteti. Megkérjük a szülőket arra is, hogy gyermekük részére hozzanak váltóruhát, minden ruhadarabból (évszakhoz igazodva) legyen legalább plusz két darab és kísérik figyelemmel, hogy ezek mindig álljanak rendelkezésre, ha szükséges.

A gyermekek **mozgás**igényének kielégítését és fejlesztését a rendszeres testmozgás és a szabadban végezhető különböző mozgásos tevékenységek szolgálják. Ezek közül a gyerekek szabadon választhatnak, egy részüket a nevelők kezdeményezik, a részvétel önkéntes. Mozgásuk során fontos az új tapasztalatok szerzése, azok gyakorlása, ezekhez a feltételek biztosítása a nevelő feladata (a kognitív, értelmi, szociális képességek fejlődését szolgálják).

Mindezek a tapasztalatok segítik önmaguk megismerésében, növeli önbizalmukat. A mozgásigény kielégítésén túl együttes élményt jelentenek a csoport részére a séták, kirándulások. Ezek időtartama igazodik a gyermekek életkorához, napirendjéhez. Minden alkalommal tudatosan ügyelünk a környezet védelmére, óvására, ezeket erősítjük a gyermekekben is.

Az egészség megőrzéséhez nélkülözhetetlen, hogy a gyerekek szervezete képes legyen alkalmazkodni az időjárás változásaihoz. A **szabad levegőn való tartózkodás** növeli az ellenálló képességet. Tavasszal, nyáron és ősszel (kedvező időjárás esetén) a játék és az étkezés idejét (tízórai, uzsonna) is a szabadban tölthetik a gyerekek. A szabad levegőn való tartózkodás télen sem maradhat el (derűs, napfényes időben). A légfürdőzés mellett a víz frissítő, edző hatását is biztosítjuk (nyáron) permetező zuhanyzással (párapapu).

A bölcsődés korú gyermekek (20. héttől - 3 éves korig) **alvási**igénye 12-16 óra/nap. Ennek nagy részét az éjszakai alvás biztosítja, ezért fontos, hogy a kisgyermek este időben ágyba kerüljön. A gyermek alvásszükségletének kielégítése részben a bölcsődére hárul. A csoportszobát alvás előtt jól átszellőztetjük, a levegőcserét alvás alatt is biztosítjuk. A kicsik pizsamában alszanak, a nyugodt alvás, pihenés feltételeit a kisgyermeknevelők biztosítják. A gyermekeknek egyénenként más lehet az alvásiigényük, a nevelők a nagyobb alvásiigényű gyerekeket igyekeznek előbb lefektetni. Az alváshoz készülődés csendben történik ezzel is előkészítve a nyugodt alvás feltételeit. Egy-egy rövid mese, altatódal segít a kicsiknek az elalvásban. Az elalvásnál kapnak kulcsfontosságú szerepet az otthonról hozott alvókák, cumi. Ezek a gyermekre nyugtató hatással vannak. A felkelés fokozatosan, ébredési sorrendben történik.

13.4. Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

A biztonságot nyújtó nevelői magatartás magában foglalja kisgyermeknevelőink érzelmi elérhetőségét és hitelességét, az érzelmek kifejezésére való ösztönzést, a pozitív és biztató üzenetek rendszeres közvetítését, a világos elvárások és határok megfogalmazását. A kisgyermek bölcsődébe kerülése több lehetőséget teremt a társas kapcsolatok megtapasztalására. Az együttlét helyzetei az önérvényesítés, a tolerancia, az empátia gyakorlásának színterei, amelyek hozzájárulnak az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztéséhez.

Törekszünk az együttélés szabályainak elfogadtatására, a mások iránti nyitottság megőrzésére. A kisgyermeknevelők feladata a kisgyermek beszédképességének fejlesztése érdekében az ingerekben gazdag, tiszta nyelvi környezet biztosítása, a kommunikációs kedv felkeltése és fenntartása a bölcsődei nevelés-gondozás minden helyzetében, mondókák, énekek, versek, mesék közvetítésével.

Különös figyelmet fordítunk a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult és a hátrányos helyzetű gyermekek társas és érzelmi kompetenciáinak fejlesztésére, szükség esetén más segítő szakemberek bevonásával is. A játékok szervezése során figyelmet fordítunk a gyermekek érzelmeire, a játékhoz, játszótársakhoz való viszonyára, a szerzett élményekre.

Az egyes gyermekek fejlődését – személyes, szociális és kognitív kompetenciáinak – fejlődését a bölcsődei tevékenységek során tudatosan segítjük elő, pl. az optimális nevelési/tanulási körülmények megteremtésével, megfelelő programok és eszközök felajánlásával, a tevékenységek során a gyermek egyéniségének, individuális jellemzőinek és igényeinek figyelembe vételével.

A társas kapcsolatok kialakulásának szakaszai Millar szerint a:

- 6-12 hónapos: szereti a gyerekek társaságát, figyeli őket,
- 9-13 hónapos: figyel a játszótársra, aki már fontosabb lehet, mint a játékszer,
- 12-24 hónapos: egymás mellett játszás,
- 2-3 éves: szándékosan keresi más gyermekek közelségét, de az együtt játszás rövid idejű,
- 3-4 éves: igényli a vele egykorú játszótársakat.

„Ahhoz, hogy kiegyensúlyozott, önálló és szociális személyiség váljék valakiből, két dolog szükséges. Egyik az elfogadó közösség, a másik az érzelmi biztonság. „

(Buda Béla)

13.5. Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése

- Derűs légkört biztosítunk a gyermekek részére, hogy a bölcsődébe kerüléssel járó nehézségeket lehetőség szerint megelőzzük, illetve csökkentjük. A gyermekeket segítjük az esetlegesen átélt nehézségek feldolgozásában.

- A kisgyermeknevelő és a gyermek között szeretetteljes, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat kialakítására törekszünk.
- Az egyéni szükségletek kielégítését segítjük a csoportban élés helyzetében, az éntudat egészséges fejlődését támogatjuk.
- A bizalmon és elfogadáson alapuló társas kapcsolatok alakulásának, az együttélés szabályainak elfogadása, a másik iránti nyitottság, empátia és tolerancia fejlődésének segítése fontos számunkra.
- Lehetőséget teremtünk a kisgyermeknevelővel és/vagy a társakkal közös élmények szerzésére, az énérvényesítés és a tolerancia egyensúlyának irányába befolyásolva a gyermek fejlődését.
- Segítjük a kommunikatív képességek fejlődését a kommunikációs kedv felébresztésével és fenntartásával (meghallgatás, figyelem, kérdések megválaszolása).
- A szocializációs problémával küzdő, lassabban fejlődő, a hátrányos helyzetű, az elhanyagolt gyermekek nevelése-gondozása speciális többlet-törődéssel, szükség esetén más szakemberek bevonásával történik.

13.6. A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

- Segítjük az érdeklődés kialakulását, fennmaradását, erősödését, az érdeklődési kör bővülését.
- Biztosítjuk a gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek lehetőségét.
- A gyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során élmények, viselkedési és helyzetmegoldási mintákat nyújtunk.
- Támogatjuk az önálló aktivitást és a kreativitást.
- Az önálló véleményalkotásra, a döntésre, a választásra való képessé válást támogatjuk.
- Az ismeretnyújtás, a tájékozódás, a tapasztalatok és élmények feldolgozása kiemelt feladatunk.
- A gyermek tevékenységét támogató-bátorító odafigyeléssel kísérjük, megerősítjük, az önkifejezés lehetőségeit megteremtjük az egyes helyzetekben.

A megismerő folyamat segítése játékban, spontán helyzetekben, beszélgetésekben, a napi élet bármely mozzanatában megvalósulhat.

14. Bölcsődei nevelésünk főbb helyzetei

Arra törekszünk, hogy a bölcsődei élet a kisgyermek számára élményt nyújtó, részvételre motiváló, tanulási tapasztalatokat biztosító legyen. Valamennyi tevékenység, élethelyzet alakításának módszertani alapja az egyéni bánásmód érvényesítése, a gyermek pozitív önállósági törekvéseinek, pozitív önértékelésének erősítése.

A kisgyermeknevelők meleg, szeretetteljes odafordulással, a megfelelő környezet kialakításával, a gyermekek életkori és egyéni sajátosságait, fejlettségét, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, hangulatát figyelembe véve segítik fejlődését. Fontos feladatunk, hogy a bölcsődébe járó gyermekek mindegyike folyamatosan érezze a róla gondoskodó felnőtt elfogadását akkor is, ha lassabban fejlődik, akkor is, ha esetleg több területen jelentős eltérést mutat az átlagos fejlődéstől; ha viselkedése bizonyos esetekben különbözik a megszokottól, emiatt nehezebben kezelhető.

Nevelésünk-gondozásunk valamennyi helyzetének célja a gyermek testi-lelki harmóniájának elősegítése, amihez hozzátartozik a személyi és tárgyi környezettel való harmónia is. Ezért a nevelés-gondozás valamennyi helyzetében lehetőséget biztosítunk a gyermek számára ahhoz, hogy érdeklődésének, pillanatnyi pszichés szükségleteinek megfelelően ismerkedhessen személyi- és tárgyi környezetével úgy, hogy viselkedési mintát és segítséget kapjon optimális és sokoldalú fejlődéséhez és szocializációjához. A gondozás (testi szükségletek kielégítése) és a játék a bölcsődei élet egyenrangúan fontos helyzetei, melyekben lényeges a gyermek szabad aktivitás iránti igényének és kompetencia érzésének erősítése.

A gyermekek számára biztosítjuk, hogy koruknak és fejlettségüknek megfelelően vegyenek részt az egyes élethelyzetek, tevékenységek előkészítésében, kiválasztásában, alakításában.

14.1. Gondozás

Bensőséges interakciós helyzet kisgyermeknevelő és gyermek között, melynek elsődleges célja a gyermek testi, fizikai szükségleteinek kielégítése.

A személyes és a szociális kompetencia kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Sikeres próbálkozásait megerősítjük, dicsérettel jutalmazzuk (ez növeli az együttműködési kedvet), a sikertelenségért nem jár elmarasztalás. Elegendő időt biztosítunk, mivel az egyes mozzanatok megtanulása hosszú gyakorlást igényel. A felnőttel való kommunikáció érzelmi töltése, a kisgyermeknevelőnek a gyermekről adott jelzései kihatnak

az önfogadásra, a személyiség egészséges alakulására. A gondozás minősége jelentős mértékben befolyásolja a szokáskialakítást és az önállósodást.

14.2. Játék

A gyermekkor legfontosabb tevékenysége, amely segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, az értelmi, az érzelmi és a szociális fejlődést. A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek (megfelelő hangulat, hely, idő, eszközök) biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok fejlődésére is. A többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

A bölcsődébe járó gyermekek napjuk nagyobb részét a bölcsődében töltik.

Céljaink eléréséhez, mindennapjaink jó komfortérzetéhez hozzátartozik a jó tárgyi ellátottság, amely alkalmazkodik a kicsik életkori sajátosságához. A játékkészlet kiválasztásánál az egészségügyi és pedagógiai szempontokat vesszük figyelembe. Egészségügyi szempontból fontos, hogy a játékok könnyen tisztíthatók legyenek, balesetet ne okozzanak.

A játékok kiválasztásánál gyógypedagógus, logopédus és óvodapedagógus nyújtott segítséget, hogy sok olyan játék legyen a csoportban, ami a gyermekek értelmi és érzelmi képességeinek fejlődését leginkább szolgálják. Pedagógiai szempontból fontosnak tartjuk, hogy egy eszköz több tevékenységformához is illeszkedjék. Lehesse vele építeni, kézügyességet fejleszteni, mozgásigényt kielégíteni. Lényeges elem, hogy az eszközök a gyermekek fantáziáját felébresszék, és sok információt nyújtsanak a világról. A csoportban megtalálható alapfelszerelésként a baba, a labda, a meséskönyv, az építőjáték és a mozgásfejlesztő eszközök. Mivel a csoportban fel kell készülni mind a kisebbek, mind a nagyobbak fogadására, a játékokat úgy válogattuk össze, hogy mindegyik korosztály megtalálja a saját érdeklődésének megfelelő játékot.

A szoba elrendezésénél figyelünk arra, hogy a játszószarkok biztosítsák a kisebb csoportok meghitt játékát, a nagymozgásoknál nagyobb, üres tér álljon rendelkezésre, a konstruáló tevékenységeket nyugalmas helyen, sima szőnyegeken játszassák a gyermekek.

Tekintettel arra, hogy a kicsik között a fertőzésveszély igen nagy, igyekszünk a játékeszközöket tisztántartani, sokat szellőztetni, a szabadban játszani és jól kiszellőztetett szobában altatjuk a gyerekeket.

Az évszaknak megfelelően választjuk meg az udvari tevékenységeket. Ha lehet, homokozunk, csúszdázunk, motorozunk.

"Aki szereti a szépet, az életet szereti... Az igazi művészet szeretete - akár zenében, akár versben, akár képekben találja meg valaki - igényességre nevel."

/Hermann Alice/

14.3. Mondóka, ének

A bölcsődében sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő kellemes ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés. A gyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodva, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és továbbélését. A személyes kapcsolatban, játékhelyzetekben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket keltenek, örömeleményt, érzelmi biztonságot adnak a kisgyermeknek. Az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv, a zenei anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez. A bölcsődei zenei nevelés eredményes megvalósítása lehetőséget nyújt a gyermek további zenei fejlődésére.

14.4. Vers, mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi-, értelmi- (ezen belül beszéd, gondolkodás, emlékezet és képzelet) és szociális fejlődésére. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet. A gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyeknek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége. Fejődik emberismerete, a főhőssel való azonosulás fejleszti empátiáját, gazdagodik szókincse. A mese

segíti az optimista életfilozófia és az önálló véleményalkotás alakulását. A bölcsődében a népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van. A helyzetek alakítását, alakulását a gyermekek pillanatnyi érzelmi állapota és ebből fakadó igényei befolyásolják elsősorban.

14.5. Alkotó tevékenységek

Az öröm forrása maga a tevékenység – az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés, az alkotás – nem az eredmény. A kisgyermeknevelő a feltételek biztosításával, az egyes technikák megmutatásával, a gyermek pillanatnyi igényeinek megfelelő technikai segítséssel, az alkotókedv ébren tartásával, a gyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével, megőrzésével segíti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődést és a személyiségfejlődésre gyakorolt hatások érvényesülését.

A kisgyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével a kisgyermeknevelő segíti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődés fenntartását és az alkotásból fakadó öröm személyiségfejlődésre gyakorolt pozitív hatásainak érvényesülését. A leggyakoribb alkotó tevékenységi formák a bölcsődében: nyomhagyó eszközök használata, firkálás, gyurmázás, ragasztás, gyűrés, tépés, ujjfestés vagy vastag ecsettel festés.

14.6. Egyéb tevékenységek

Ezek a tevékenységek valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához, az egymásról és a környezet szépségéről való gondoskodáshoz kapcsolódnak (pl. viráglocsolás, gyümölcsnap előkészítése, stb.). Az öröm forrásai az együttesség, a közös munkálkodás és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. A gyermekek bármikor bekapcsolódhatnak, és bármikor kiléphetnek, alapvető a gyermek önkéntes részvétele, a tevékenykedés nem feladat. A helyzetek lényege, az egymásra épülő elemekből álló műveletsorhoz igazodással próbálkozás, az együttműködés és a feladatok megosztása. Az egyes tevékenységek fejlesztik az ízlést, a hétköznapi élet esztétikuma iránti igényességet, a mások felé fordulást, mások igényeinek figyelembe vételét és az empátiát.

14.7. Mozgás

Csecsemő- és kisgyermekkorban a mozgás alapvető formái alakulnak ki, fejlődnek. A mozgásigény rendkívül nagy, az egészséges gyermek örömmel gyakorolja a mozgást. Mind a szobában, mind az udvaron biztosítjuk a gyermekek számára a minél nagyobb mozgásteret,

mozgásfejlesztő játékokat, melyek használata során gyakorolják a gyermekek az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk.

A játékeszközökkel szemben elvárás, hogy felkeltsék az érdeklődést, fenntartsák a mozgásaktivitást és használatuk biztonságos legyen.

Lényeges szempont, hogy a környezet balesetmentes legyen, ezért a veszélyforrásokat igyekszünk kiküszöbölni. Minél változatosabb mozgásra van lehetősége a gyermekeknek, annál nagyobb örömet lelik a játékban. A csecsemőknek olyan játszóhelyet biztosítunk, amely védett, de elegendő hely áll rendelkezésre, ilyen a hempergő, elkerített szobasarok.

A nagymozgásos játékokra a szabadban, udvaron, teraszon több lehetőség adott, mint a szobában. A szobai játékok sokféleségük folytán a kéz finommozgását és a nagymozgásokat is fejlesztik. A szobában is vannak a nagymozgást kielégítő játékok.

Az önállósági törekvések támogatása során a gondozási műveletekben való aktív részvétel a praktikus mozgások gyakorlására, finomítására ad lehetőséget. A fürdőszoba, az átadó berendezési tárgyai színesek, kedvesek, a gyermekek méretéhez igazodnak, ily módon is segítve önállósodásukat.

14.8. Tanulás

A teljesítményelváráshoz kötött, erőltetett ismeretgyarapításnak a bölcsődében nincs helye. A bölcsődei nevelés-gondozás területén a tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük: minden olyan tapasztalat- és/vagy információszerzési folyamat tanulás, amely tartós változást idéz elő a gyermek viselkedésében és/vagy a gondolkodásában.

A tanulás a gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenység, illetve tevékenységbe ágyazottan történik. A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés. A kisgyermekkor tanulás színterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és kommunikáció. A tanulás formái: utánzás, spontán játékos tapasztalatszerzés, a kisgyermeknevelő-gyermek interakcióból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás. A beszéd a kisgyermekkor tanulás nagyon fontos eleme. A kommunikatív képességek fejlődésének feltételei a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt-gyermek és gyermek-gyermek interakciók.

14.9. A fejlődés várható jellemzői bölcsődéskor végére

A gyermek:

- készségei, képessége, erőnléte fejlődik,

- sok területen önálló,
- szükségleteit jelzi, szobatiszta,
- alkalmazkodik a bölcsődei napirendhez,
- szívesen kapcsolódik be a tevékenységekbe,
- beszéde, kifejezőkészsége fejlődést mutat,
- korának megfelelően használja az eszközöket (játék tárgyak, stb.),
- felnőttekkel és gyermekekkel együttműködik,
- környezetében jól tájékozódik.

15. A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei

15.1. Saját kisgyermeknevelő rendszer

Saját kisgyermeknevelői rendszerünk a személyi állandóság elvén nyugszik: A bölcsődei csoporton belül egy-egy kisgyermeknevelőhöz teljes csoportlétszám esetén 6-7 gyermek tartozik. A saját kisgyermeknevelő szoktatja be a gyermeket a csoportba, személye nem változik a gyermek bölcsődei tartózkodása alatt. Az egy kisgyermeknevelőhöz tartozó gyerekekkel szorosabb a kötődés kialakulása, ő vezeti a fejlődésüket nyomon követő dokumentációkat. Az édesanyával kialakult szoros kötődés után a bölcsődében kell egy olyan személy (saját kisgyermeknevelő), aki segít a gyermeknek megkönnyíteni az elválás és beilleszkedés nehézségeit, és jobban figyelemmel kíséri a gyermek fejlődését, számon tartja az újabb fejlődési állomásokat. A saját kisgyermeknevelői rendszerben több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermek egyéni igényeit, problémáit, szokásait és ő az a személy, akinek több ideje van arra, hogy átsegítse a gyermeket a bölcsődei élete során adódó nehézségeken.

15.2. Gyermekcsoportok szervezése

A gyermekcsoportok kialakításánál figyelünk arra, hogy megfeleljünk a 15/1998 (IV. 30.) NM rendelet előírásának, mely meghatározza, hogy gyermekcsoportonként:

- max. 12 fő, vehető fel, ha a csoportban van két éven aluli gyermek;
- 14 fős csoport akkor engedélyezett, ha minden gyermek betöltötte a második életévét.

Mivel a bölcsőde fenntartói döntés alapján nem vállalja SNI gyermek gondozását-nevelését, így az NM rendelet további aspektusai nem relevánsak. Bölcsődénkben a csoportok összetételének alakulása a jelentkező gyermekek összetételével azonos.

15.3. Napirend

A jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend a gyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását kívánja biztosítani, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét. A napirenden belül az egyes gyermek igényeit úgy elégítjük ki, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, kiiktatódjon a felesleges várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalma is biztosítja.

A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, de befolyásolják azt az évszakok, az időjárás, a csoportlétszám és egyéb tényezők (pl. a bölcsőde nyitása, zárása, stb.) is. Mindezek figyelembevételével alakítottuk ki bölcsődénk napirendjét, évszakonként eltérően. Kialakításának további feltételei a személyi állandóság (saját kisgyermeknevelő-rendszer), a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a kisegítő személyzet összehangolt munkája, a gyermekek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembevétele. Lényeges szempont, hogy minden gyermek megtalálja a napirenden belül a saját helyét és egyéni igényének kielégítési módját.

A gyermekek egészséges fejlődése érdekében a lehető legtöbb időt biztosítjuk a szabad levegőn történő mozgásra, játéktevékenységre.

AZ ÁLTALÁNOS NAPIREND FŐBB PONTJAI

6 ³⁰ -8 ⁰⁰	Reggeli érkezés, gyermekek fogadása, kötetlen játék, meghitt beszélgetések
8 ⁰⁰ -8 ³⁰	Reggeli
8 ³⁰ -9 ⁴⁵	Szabad játéktevékenység a kisgyermeknevelő felügyelete és támogató tevékenysége mellett

9 ⁴⁵ -10 ⁰⁰	Tízórai elfogyasztása
10 ⁰⁰ -11 ⁰⁰	Udvari játék / az időjárástól függően ez az időpont rugalmasan változik /
11 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	A gyermekek folyamatosan jönnek be az udvarról a saját kisgyermeknevelőikkel. Tisztálkodnak, ebédelnek, öltözködnek és pihenni térnek.
12 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	Pihenés, alvás. Az ébredés sorrendjében kelnek fel a gyermekek, fürdőszobai tevékenységeket végeznek.
15 ⁰⁰ -15 ³⁰	Uzsonna
15 ³⁰ -16 ³⁰	Szabad játéktevékenység, hazaadás

16. Sajátos nevelési igényű gyermekek gondozása

Bölcsődénk nem vállalja sajátos nevelési igényű kisgyermek gondozását, nevelését.

17. Az alapellátáson túli családtámogató szolgáltatások bemutatása

Az alapellátáson túli szolgáltatásainkat Szakmai Programunk *„A megvalósítani kívánt program bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása”*-(16. o.) és a *„A szülőkkel való együttműködés, a velük való kapcsolattartás formáinak bemutatása/ Közös programok”* fejezetnél részleteztük a szervezett foglalkozásokat, rendezvényeket, közös programokat. A programok a családok számára térítésmentesek.

18. A szülők tájékoztatásának formái

A bölcsődei szolgáltatás iránt érdeklődőket egész évben személyesen tájékoztatjuk a bekerüléssel kapcsolatos feltételekről, a bekerülés menetéről. A bölcsődébe elsősorban a dolgozó szülők— ideértve a gyermekgondozási díj, gyermekgondozást segítő ellátás folyósítása melletti munkavégzők, a munkaerőpiaci részvételt elősegítő programban, képzésben részt vevők, az egyedülállóként vagy időskorúként kisgyermeket nevelők, illetve a szociálisan rászorult családok — gyermekeinek napközbeni ellátása történik.

A következő gondozási évre a bölcsődébe való beiratkozás időpontjáról a szülőket fenntartói közlemény alapján az óvodai beíratással egy időben értesítjük. A beiratkozás előtt a családoknak bölcsődekóstolgotó lehetőségét kínáljuk fel, ahol betekintést nyerhetnek bölcsődénk működésébe valamint a bölcsődei életbe. Nyílt napot szervezünk azon szülők számára, akik gyed-en, gyes-en, (gyermekgondozási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás) vannak otthon gyermekükkel. A gyermek felvételét kérheti: a szülő, gondviselő, valamint az ő hozzájárulásával a körzeti védőnő, a házi orvos, családgondozó, a korai fejlesztő gyógypedagógusa és a gyermekjóléti szolgálat.

19. Felvétel rendje

A Nyirádi Szociális Segítő Központ Bölcsődei egységének felvételi rendjét a Bölcsőde Felvételi Szabályzata tartalmazza (*1 számú melléklet*).

A bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni

- ha a gyermek szülője, más törvényes képviselője a felvételi kérelem benyújtását követő 30 napon belül igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll,
- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket,
- a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket,
- az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket (élettársal nem rendelkező hajadon, nőtlen, özvegy vagy elvált családi állapotú), melyet MÁK határozattal igazolni tud,
- a védelembe vett gyermek bölcsődei felvételét biztosítani kell,
- aki családgondozásban részesül és fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szükség,
- akinek szülője orvosilag igazolt betegsége miatt az ellátást biztosítani nem vagy csak részben tudja,
- akit – gyámhatósági határozat alapján - gyámként kirendelt időskorú (a rá vonatkozó nyugdíjkorhatárt elért) hozzátartozó nevel,
- akinek szülője a jövedelmi helyzete miatt (mert családjában az egy főre jutó jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét nem haladja meg) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, az ellátásáról nem vagy nehezen tud gondoskodni,

A bölcsődei felvételnél a fenti szempontok figyelembe vételénél a jelentkezés sorrendje is meghatározó. A táplálék-allergiás gyermekbölcsődei felvételéhez szakorvos (pl. gastroenterológus) által adott vélemény/igazolás és a Magyar Államkincstár által kiadott határozat szükséges.

A gyermek felvételét az erre rendszeresített és a szülő/törvényes képviselő által kitöltött formanyomtatványon lehet kérni (bölcsődei felvételi kérelem). A beíratást követően az intézmény vezetője, ha szükséges (túljelentkezés esetén, vagy egyéb okokra hivatkozva) elbírálja, hogy kik nyernek felvételt a bölcsődébe. A bölcsődei felvételtől a beíratkozás napját követő 15 napon belül az intézményvezető írásban értesíti a kérelmezőt illetve a törvényes képviselőt az erre rendszeresített formanyomtatványon (értesítés bölcsődei felvételtől). A felvételi kérelem elutasítása esetén az értesítés kézhezvételétől 15 napon belül írásban fellebbezhet a szülő/törvényes képviselő az intézmény vezetőjénél.

Abban az esetben, ha a nyírádi állandó- és tartozódási lakhellyel rendelkező gyermekek száma nem éri el a maximális férőhelyszámot - azaz 12 főt -, akkor ezen létszám egyharmad részére felvehető olyan gyermek, akinek nincs állandó, illetve tartózkodási helye a községben, erről a fenntartó határozatban rendelkezik.

Várólista

- Amennyiben a felvételi kérelmet férőhelyhiány miatt nem lehet teljesíteni, úgy fel kell hívni a szülő/törvényes képviselő figyelmét arra, hogy a döntés kézhezvételétől számított 15 munkanapon belül benyújtott külön írásos kérelmére a gyermek várólistára kerül és szabad férőhely esetén az elhelyezés időpontjáról a bölcsőde haladéktalanul értesítést küld.
- A várólistát a jelentkezés sorrendjében és a felvételi kérelem elbírálásánál figyelembe vett, meghatározott szempontok szerint kell összeállítani.
- Amennyiben a várólistán szereplő gyermek családjában, a bölcsődei ellátást érintő körülményekben változás következik be — különösen a bölcsődei felvételnél előnyt jelentő pontokban meghatározottak tekintetében—, úgy a törvényes képviselő köteles a változást 15 napon belül az intézményvezetőnél bejelenteni.

Az ellátás igénylését a szakmai egység vezetője előjegyzési naplóban rögzíti, a gyermek, a szülő/törvényes képviselő adatainak, elérhetőségének és a beíratkozás várható időpontjának megjelölésével.

A bölcsődei beiratkozás feltétele, hogy a szülő/törvényes képviselő igazolható munkahellyel vagy a felvételkor alkalmazásáról legalább munkahelyi szándéknyilatkozattal rendelkezzen (melyben a munkáltató, leendő munkáltató arról nyilatkozik, hogy a szülő alkalmazásban áll vagy egy-két hónapon belül alkalmazni fogja).

A bölcsődébe felvett gyermekek szülei, törvényes képviselői tájékoztatást kapnak:

- az ellátás tartamáról és feltételeiről,
- a bölcsőde által vezetett személyes nyilvántartásokról, az adatkezelés szabályairól, az önkéntes adatszolgáltatásról,
- az érték- és vagyonmegőrzés módjáról,
- az bölcsőde Házi rendjéről, a napirendről,
- a bölcsőde Szervezeti és Működési Szabályzatáról,
- a panaszjog gyakorlásának módjáról, az Érdekképviselői Fórum működésének rendjéről,
- a gyermek hiányzása esetén a hiányzás bejelentésének és a visszatérésnek rendjéről,
- az étkezés lemondásának rendjéről,
- a fizetendő térítési díjakról,
- a szülő/törvényes képviselő (saját vagy gyermeke adataiban történő változás) bejelentési kötelezettségeiről.

A tájékoztatást követően az ellátásra jogosult gyermek szülője, törvényes képviselője megállapodást köt az intézménnyel, melyben egyben nyilatkozik, hogy az ellátásról a tájékoztatást megkapta, illetve az általa megadott személyes adatok a valóságnak megfelelnek, valamint ha személyes adataiban változás áll be, azt köteles jelezni.

20. A szolgáltatásáról szóló tájékoztatás

Házi rend tartalma és szerepe. Tájékoztatás módjai. Az ellátás alatti tájékoztatás módjai (programról, étrendről, a gyermek fejlődéséről, stb.)

Bölcsődénk kiemelt figyelmet fordít arra, hogy az általa nyújtott szolgáltatásról az igénybe vevők széleskörű, korrekt, pontos, naprakész tájékoztatást kapjanak elérhető módon és helyen. A szülők tájékoztatása folyamatosan történik.

Nyilvános dokumentumok hozzáférése

- A bölcsőde Szakmai Programjának megismerését lehetővé tesszük a szülők számára. Időpontot és helyszínt egyeztetve bocsátjuk a szülők rendelkezésére.

- A Házirendet bölcsődei beíratáskor megkapják a családok. A Házirend egész évben kifüggesztve megtekinthető a bölcsőde hirdetőtábláján.

A házirend a bölcsődével minden munkajogi viszonyban álló személyre, az ide járó gyermekekre és szüleikre vonatkozik, betartása mindenkire nézve kötelező.

Felülvizsgálatának és módosításának rendje: felülvizsgálat évente, módosításra a mindenkori jogszabályok rendelkezéseinek megfelelően akkor kerül sor, ha a vonatkozó jogszabályokban változás áll be, vagy ha az Érdekképviselői Fórum, illetve a kisgyermeknevelők erre javaslatot tesznek.

Bölcsődénk Házirendjét a 2 sz. melléklet tartalmazza

- Az Érdekképviselői Fórum szabályzatának tartalmát, időpontot és helyszínt egyeztetve bocsátjuk a szülők rendelkezésére.

Általános információk kihirdetésének módja

A napi kapcsolattartás írásos formája az írásbeli tájékoztató az üzenőfüzetben. Ezen kívül még vannak névre szóló tájékoztatók a családoknak, például meghívók, egyéb ismertetőik.

A szülőnek joga van gyermekéről írásbeli tájékoztatást kérni, melyet a kisgyermeknevelők állítanak össze a gyermekről vezetett dokumentáció alapján. Az írásbeli tájékoztatás kiadására az intézményvezető jogosult.

Faliújság, hirdetőtábla

A közérdekű információk bölcsődénkben mindenki által jól látható helyen vannak kifüggesztve a gyermeköltöző faliújságán, így folyamatosan mindenki számára elérhető. A faliújságon található a szülők részére közölt hasznos információk: házirend, étlap, étkezés befizetés határideje, térítési díj összege, események, fontos információk összessége, az Érdekképviselői Fórum tagjainak névsora, elérhetősége.

Azok az információk, melyeket meg kell osztani, illetve olyan tartalma van, ami megosztható, azt a község hirdetőtábláin, a fenntartó honlapján és közösségi oldalán is közzé tesszük.

Szóbeli tájékoztatás

A bölcsőde a gyermekekről a nevelési év során rendszeres, napi szóbeli tájékoztatást ad.

A szóbeli tájékoztatás lehet csoportos és egyéni. A szülők csoportos tájékoztatásának módja a szülői értekezlet, az egyéni tájékoztatás a fogadó órákon történik. Fogadó órát kezdeményezhet a szülő és a kisgyermeknevelő is, amit előre egyeztetett helyen és időben szervez meg a kisgyermeknevelő.

21. Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

A szolgáltatást igénybe vevők jogai

Tilos mindennemű hátrányos megkülönböztetés bármilyen okból, így különösen az ellátottnak vagy törvényes képviselőjének neme, vallása, nemzeti, etnikai hovatartozása, politikai vagy más véleménye, kora, cselekvőképességének hiánya vagy korlátozottsága, fogyatékosága, születési vagy egyéb helyzete miatt. A szolgáltatást igénybe vevő jövedelmi helyzetét csak a törvényben, illetve törvény felhatalmazása alapján készült kormányrendeletben meghatározott esetekben és feltételek mellett lehet vizsgálni.

21.1. A gyermeki jogok

A gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, törvényes képviselőjének biztosításával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

A gyermeknek joga, hogy:

- segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéshez;
- sérülés, tartós betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátásban részesüljön;
- a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön;

- emberi méltóságát tiszteletben tartásuk, a bántalmazással – fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal –, az elhanyagolással szemben védelemben részesüljön;
- a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes nevelésben-gondozásban részesüljön.

21.2. A szülőknek joga van:

- megválasztani a bölcsődét, melyre a gyermeke gondozását, nevelését bízta,
- megismerni a bölcsőde gondozási-nevelési elveit, házirendjét,
- megismerni a gyermekcsoport életét, ahol gyermekét gondozzák-nevelik,
- tanácsot, gyermeke fejlődéséről rendszeresen tájékoztatást kérni és kapni a kisgyermeknevelőtől, szakemberektől,
- megismerni a gyermeke ellátásával kapcsolatos dokumentumokat,
- a bölcsőde munkáját támogatni, segítő javaslattal, véleménnyel,
- kezdeményezni a Szülői Fórum – *Szülők Közössége* - létrehozását, mint megválasztó, illetve megválasztható személy; személyesen vagy képviselő útján részt venni az érdekeit érintő döntések meghozatalában,
- a szülő panasszal élhet a bölcsődevezetőnél, a Szülői Fórum elnökénél vagy a fenntartónál az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében, a gyermeki jogok sérelme, továbbá a bölcsőde dolgozói kötelezettségzegése esetén.

A szülő kötelessége, hogy:

- a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és intézményekkel együttműködjön,
- a fizetendő térítési díjat időben rendezze,
- a bölcsőde házirendjét betartsa.

21.3. A dolgozók jogai

A szociális ágazatban foglalkoztatottak, vagy munkaviszonyban álló személyek esetében biztosítani kell, hogy a munkavégzéshez kapcsolódó megbecsülést megkapják, tiszteletben tartásuk emberi méltóságukat és személyiségi jogukat, munkájukat elismerjék, valamint a munkáltató megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson számukra.

- Munkájával kapcsolatban megilleti az a jog, hogy hozzájusson a szükséges információkhoz.

- Hogy személyét megbecsüljék – amennyiben a tevékenysége megfelelő színvonalú-kisgyermeknevelői tevékenységét elismerjék.
- A kisgyermeknevelő munkája során védelemre jogosult a vele szembeni jogsértő vagy etikátlan bánásmóddal szemben.
- Munkája során a gyermekek érdekeit tartja elsődlegesnek, de ez nem sértheti egyéni, magánéleti, állampolgári érdekeit, jogait.
- A dolgozónak joga van a Bölcsődei Dolgozók Demokratikus Szakszervezetéhez és a Magyar Bölcsődék Egyesületi tagságához csatlakozni jogvédelme érdekében.

22. Érdekképviseleti Fórum működése

Az bölcsőde fenntartója meghatározza az ellátásban részesülők érdekvédelmét szolgáló érdekképviseleti fórum megalakításának és működésének - jogszabályban meghatározottak szerint kialakított - szabályait. A gyermek szülője vagy törvényes képviselője a házirendben foglaltak szerint panasszal élhet a bölcsőde szakmai vezetőjénél, az intézmény vezetőjénél vagy az Érdekképviseleti Fórumánál. Az intézmény vezetője, a bölcsőde szakmai vezetője illetve az Érdekképviseleti Fórum a panaszt kivizsgálja, és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról.

A Fórum ügyintézési határideje panasz benyújtása esetén 15 nap. A panasz kivizsgálását követően a határozatot az elnök kihirdeti, illetve a **panaszosnak** a határozati kivonatot **írásban megküldi**. A határozatban fel kell hívni a figyelmet arra, hogy ha az intézményvezető 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet, annak orvoslásáért a kézhezvételtől számított 15 napon belül az intézmény fenntartójához, a gyermekjogi képviselőhöz vagy a megyei gyámhivatalhoz fordulhat.

A Fórum intézkedést kezdeményezhet a fenntartónál, a bölcsőde ellenőrzését ellátó megyei gyámhivatalnál, illetve más hatáskörrel rendelkező szervnél/személynél.

A Közép-Dunántúli régióban (Fejér és Veszprém megyében) a gyermekjogi képviselő:

Jogvédő	Régió	Megye	Járás	Jogvédelmi terület	E-mail / Telefon
Bánházi Ágnes	Közép-Dunántúli	Fejér, Veszprém	Fejér megyében: Bicske, Gárdony,	Gyermekjog	agnes.banhazi@ijb.emmi.gov.hu

	régió		Mór, Székesfehérvár		/+36 20 4899 621
--	-------	--	------------------------	--	---------------------

23. A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültsége biztosítása

Önképzés megvalósulása. Tematikus belső továbbképzések. Szakmai továbbképzéseken való részvétel gyakorlata

A szakmai munkakörökben foglalkoztatottak létszáma és képesítése megfelel az 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet foglaltaknak.

Törvény szabályozza a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzésére vonatkozó törvényi előírásokat. A továbbképzésre vonatkozó részletes szabályokat a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet tartalmazza. A szakdolgozókkal kapcsolatban az intézményvezető a 8/2000 (VIII. 4.) SzCsM rendelet alapján bejelenti a továbbképzés teljesítését a működési nyilvántartáshoz, továbbá folyamatosan jelzi az adatváltozást, a szakdolgozó kilépése esetén a törlést. A továbbképzési terv célja, hogy a továbbképzési ciklus végére minden dolgozó teljesítse a továbbképzési kötelezettségét. A továbbképzési terv tartalmazza: a tárgyévben továbbképzésben résztvevők számát, munkakörük és a várható távolléti idő feltüntetésével; a továbbképzésben résztvevők helyettesítésére vonatkozó tervet; a továbbképzésre a források megjelölését és felosztását; a továbbképzési kötelezettségüket teljesítők számát. A munkáltató e kötelezettségeit a 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet részletezi. Minden szakképzett dolgozó számára kötelező teljesíteni a továbbképzésre vonatkozó kötelezettségét, a munkáltatóval történt egyeztetés alapján részt venni az akkreditált továbbképzéseken.

A továbbképzési tervezeteink tartalmazzák az új miniszteri rendelet tervezetét a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézmények vezetőképzéséről, valamint a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény egyes korábbi módosításaihoz kapcsolódó, miniszteri rendeleti szinthez tartozó végrehajtási szabályokat is. A következő szemléletet tartjuk szem előtt: a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi területen egyre nagyobb igény van a vezetők folyamatos szakmai megújulását, tudatos és hatékony irányítóként való tevékenykedését, kompetencia-tudatosságának fejlesztését biztosító képzési rendszer kialakítására. Bölcsődénk tudatosan követi a Családbarát Ország Nonprofit Közhasznú Kft. rendezvényeit, továbbképzéseit, a regionális továbbképzéseket.

Önképzés

A munkájára igényes szakember a továbbképzéseken, való részvételen felül is rendszeresen képezi magát. Ehhez a bölcsőde biztosítja a szakmai folyóiratok beszerzését és az infokommunikációs eszközöket. Továbbá belső továbbképzéseken, hospitálásokon, külső továbbképzésen szerzett új ismereteink átadásával tartjuk fenn szakmai tapasztalatunk megújítását. Szoros kapcsolatot ápolunk az óvodával, egymásnál hospitálunk, új tapasztalatokra, nevelői attitűdökre teszünk szert.